

**HOTUBA YA BAJETI YA WAZIRI WA HABARI, UTALII, UTAMADUNI
NA MICHEZO, MHESHIMIWA RASHID ALI JUMA (MBM) KUHUSU
MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA FEDHA KATIKA
BARAZA LA WAWAKILISHI KWA MWAKA WA FEDHA 2017/2018**

A. UTANGULIZI

- 1. Mheshimiwa Spika**, naomba nianze kwa kumshukuru Mwenyezi Mungu mwingi wa rehema kwa kutujaalia, kufika siku ya leo tukiwa wenye afya njema, umoja, bashasha na furaha. Aidha, tunamuomba Mwenyezi Mungu atuongoze ili tuweze kujadili mambo muhimu ya maendeleo ya Taifa letu na kutekeleza kazi ya kuwatumikia wananchi katika bajeti hii kwa hekima, busara uadilifu na mafanikio ya ufanisi mkubwa.
- 2. Mheshimiwa Spika**, kwa ruhusa yako, naomba kutoa hoja kwamba Baraza lako Tukufu sasa likae kama Kamati ili lipokee, lijadili na hatimaye likubali kuidhinisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo kwa mwaka wa fedha 2017/2018.
- 3. Mheshimiwa Spika**, baada ya shukurani hizo naomba nitumie fursa hii kumpongeza kwa dhati Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Mheshimiwa Dk. Ali Mohamed Shein kwa uongozi wake bora wenye busara na hekima ambao umeleta maendeleo makubwa kwa wananchi wa Zanzibar kwa kipindi chote cha uongozi wake.
- 4. Mheshimiwa Spika**, kwa niaba ya wafanyakazi wa Wizara ya Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo napenda kumpongeza tena Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Mheshimiwa Dk. Ali Mohamed Shein kwa kutimiza ahadi yake aliyoitoa katika kipindi cha kampeni ya Uchaguzi Mkuu wa 2015 kwa kuongeza maslahi ya wafanyakazi wa kima cha chini kwa

asilimia 100 kutoka shilingi 150,000 hadi shilingi 300,000. Tunamuomba Mwenyezi Mungu amjaalie afya njema ili aendelee kulitumikia Taifa letu na wananchi wa Zanzibar kwa maendeleo ya kizazi cha sasa na baadae.

5. **Mheshimiwa Spika**, napenda kuchukua nafasi hii kumpongeza Makamu wa Pili wa Rais Zanzibar, Mheshimiwa Balozi Seif Ali Iddi kwa juhudi zake kubwa za kumsaidia na kumshauri vyema Rais wa Zanzibar katika kutekeleza majukumu yake ya kuiongoza nchi na kuleta manufaa kwa wananchi.
6. **Mheshimiwa Spika**, sina budi kukushukuru wewe binafsi na wasaidizi wako wote wakiwemo Naibu Spika, Wenyeviti wa Baraza, Katibu wa Baraza la Wawakilishi, Maofisa na wafanyakazi wote wa Baraza kwa kazi nzuri za kuliendeleza Baraza hili.
7. **Mheshimiwa Spika**, vile vile, napenda kuchukua nafasi hii adhimu kumpongeza kwa dhati Mwenyekiti wa Kamati ya Maendeleo ya Wanawake, Habari na Utalii ya Baraza la Wawakilishi, tunamuomba kwa Mwenyezi Mungu amjaalie uwezo, hekima na busara katika kuiongoza vyema Kamati yetu. Aidha, naomba kuwapongeza wajumbe wote wa Kamati yetu ambao kwa umoja wao hutusaidia kwa kiasi kikubwa katika kutoa miongozo na ushauri juu ya kutatua changamoto za Wizara yangu kwa lengo la kufikia malengo iliyojipangia.
8. **Mheshimiwa Spika**, napenda kuchukua fursa hii kulijulisha rasmi Baraza lako Tukufu kwamba kuanzia mwaka huu wa fedha 2017/2018, Chuo cha Maendeleo ya Utalii kitaondoka katika Taasisi za Wizara ya Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo na kwa sasa kimeshaunganishwa na Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali katika Chuo Kikuu cha Taifa (SUZA) kwa lengo la kukipa hadhi na kukipandisha daraja ili kiweze kutoa Shahada ya Kwanza ya Utalii na hatimae kutoa Shahada nyengine za juu. Napenda kuchukua fursa hii

kuipongeza Serikali kwa uamuzi wake huo katika kuendeleza Sekta ya Utalii nchini.

9. Mheshimiwa Spika, Wizara ya Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo imeundwa na sekta kuu nne ambazo ni Sekta ya Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo zilizo chini ya taasisi 15 kama zifuatazo:-

- i. Idara ya Uendeshaji na Utumishi
- ii. Idara ya Mipango, Sera na Utafiti
- iii. Ofisi Kuu Pemba
- iv. Shirika la Utangazaji Zanzibar (ZBC)
- v. Idara ya Habari Maelezo
- vi. Shirika la Magazeti ya Serikali (SMS)
- vii. Chuo cha Uandishi wa Habari
- viii. Tume ya Utangazaji
- ix. Kampuni ya Usambazaji Maudhui (ZMUX)
- x. Kamisheni ya Utalii
- xi. Idara ya Utamaduni na Michezo
- xii. Idara ya Makumbusho na Mambo ya Kale
- xiii. Baraza la Kiswahili Zanzibar (BAKIZA)
- xiv. Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni (BASSFU)
- xv. Baraza la Taifa la Michezo (BTMZ)

10.Mheshimiwa Spika, baada ya utangulizi huo, sasa niruhusu kutoa maelezo kuhusu bajeti ya Wizara ya Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo kwa mwaka 2017/2018. Katika maelezo hayo nitatoa uchambuzi wa utekelezaji wa programu tulizoahidi kutekeleza katika mwaka wa fedha 2016/2017.

B. MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA BAJETI KWA MWAKA WA FEDHA 2016/2017.

11.Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017 Wizara ya Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo ilikadiria kupata **shilingi 16,281,900,000/=** kwa ajili ya kutekeleza programu kuu 5 na miradi ya maendeleo ya Wizara. Kati ya hizo **shilingi 9,684,400,000/=** kwa kazi za kawaida na **shilingi 6,597,500,000/=** kwa kazi za maendeleo. Katika fedha za miradi ya maendeleo ambapo Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar ilikadiriwa kutoa **shilingi 1,000,000,000/=** kati ya hizo **shilingi 600,000,000/=** ni kwa ajili ya utekelezaji wa Programu ya Maabara ya Utalii na shilingi. **400,000,000/=** kwa ajili ya mradi wa Ujenzi wa Kiwanja cha Mao-Tse-Tung ikiwa ni mchango kutoka Serikalini. Aidha, **shilingi 5,597,500,000/=** ni mchango kutoka Serikali ya Jamuhuri ya Watu wa China. Kwa upande wa mapato Wizara ilipangiwa kukusanya jumla ya **shilingi 2,547,268,000/=** zinazokwenda Mfuko Mkuu wa Serikali na **shilingi 2,010,000,000/=** zinazokusanywa na kutumiwa na Taasisi husika.

12.Mheshimiwa Spika, hadi kufikia mwezi wa Machi jumla ya **shilingi 7,306,440,612/=** zilipatikana kutoka mfuko mkuu wa Serikali kwa ajili ya kazi za kawaida sawa na asilimia **75** ya lengo la **shilingi 9,684,400,000/=**. Aidha, Wizara ilikusanya **shilingi 2,306,911,046/=** sawa na asilimia **91** zilizoingia katika Mfuko Mkuu wa Serikali ikilinganishwa na lengo la **shilingi 2,547,268,999/=**. Vile vile, **shilingi 1,430,814,073/=** sawa na asilimia **71** ambazo zimekusanywa na kutumiwa na Taasisi za Wizara ikilinganishwa la lengo la **shilingi 2,010,000,000/=**.

13.Mheshimiwa Spika, kwa upande wa mishahara Idara zilizomo ndani ya Wizara pamoja na Kamisheni ya Utalii zimepatiwa jumla **shilingi 2,440,235,860/=** sawa na asilimia **74** ya lengo la shilingi **3,301,000,000/=**. Taasisi zinazopokea ruzuku zilipata jumla ya **shilingi 2,030,782,700/=** ikiwa ni malipo ya mishahara ambapo ni sawa na asilimia **79** ya lengo la **shilingi 2,558,600,000/=**.

14.Mheshimiwa Spika, Kwa upande wa matumizi mengineyo jumla ya shilingi **1,669,164,242/=** zilipatikana kwa taasisi zilizomo ndani ya Wizara sawa na asilimia **69** ya lengo la **shilingi 2,424,800,000/=**. Vile vile, kwa taasisi zinazopata ruzuku zilipata jumla ya **shilingi 1,166,257,710/=** sawa na asilimia **83** ya lengo la **shilingi 1,400,000,000/=**

15.Mheshimiwa Spika, kwa upande wa fedha za maendeleo zinazotokana na mchango wa Serikali jumla ya **shilingi 689,535,000/=** zimeshapatikana sawa na asilimia **69** ya lengo la **shilingi 1,000,000,000/=**. Aidha, kwa upande wa msaada wa ujenzi wa uwanja wa Mao-Tse-Tung kutoka kwa ndugu zetu wa Jamuhuri ya watu wa China wenye jumla ya shilingi **5,597,500,000/=** Wizara yangu bado haijapata takwimu halisi ya fedha ambazo zimetumika mpaka sasa lakini ujenzi wa uwanja huo umeshaanza. **(Tafadhali angalia kiambatisho namba 1 A hadi 1C)**

C. TAARIFA YA UTEKELEZAJI KWA MWAKA WA FEDHA 2016/2017.

UTEKELEZAJI WA MIRADI YA MAENDELEO KWA MWAKA WA FEDHA 2016/2017.

16. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017 Wizara imefanikiwa kutekeleza miradi ifuatayo:-

Programu ya Pamoja ya Kuimarisha na Kuendeleza Sekta ya Utalii.

17.Mheshimiwa Spika, sekta ya utalii ni moja kati ya nyenzo zinazokuza uchumi wa Taifa letu. Katika kuimarisha sekta hii, Serikali kwa kuhusisha wadau mbali mbali waliibua maeneo sita makuu ambayo yalihatiji kuimarishwa ili kubadilisha hali ya utalii na kufikia utalii wa daraja la juu kama inavyoelezwa katika Sera ya Utalii na Mipango Mikuu ya Serikali.

Maeneo makuu sita ni bidhaa za utalii na huduma, kuimarisha harakati za utangazaji wa Sekta ya Utalii, kuongeza ulinzi na usalama kwa watalii na wawekezaji pamoja na mali zao, kuimarisha miundombinu ya utalii, kuimarisha mazingira na faida za utalii kwa jamii na kuimarisha utawala katika Sekta ya Utalii.

18.Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2016/2017 Wizara ya Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo iliidhinishiwa jumla ya **Shilingi 600,000,000/=** kwa ajili ya utekelezaji wa Programu ya Maabara ya Utalii na hadi kufikia Machi 2017 programu hii imeingiziwa jumla ya **Shilingi 315,750,000/=** za utekelezaji sawa na asilimia **53**.

19.Mheshimiwa Spika, katika kuhakikisha maeneo yaliyoainishwa katika programu ya kuendeleza utalii yanatekelezwa kwa ufanisi, Wizara imelipia gharama za mabanda ya maonesho ya Zanzibar yaliyokuwepo Dubai na Ujerumani kwa lengo la kutoa fursa kwa Zanzibar kuendelea kutangaza bidhaa na huduma za utalii za Zanzibar ili kuvutia watalii kutoka nje ya nchi kutembelea na kuongeza idadi ya watalii.

Mradi wa Ujenzi wa Kiwanja cha Mao-Tse-Tung

20.Mheshimiwa Spika, hatua za ujenzi wa kiwanja cha Mao-Tse-Tung umeshaanza kwa kushirikiana na mkandarasi wa kampuni ya Zhengtai Group Co, Ltd kutoka Jamhuri ya Watu wa China. Shughuli ambazo zimeshatekelezwa kwa sasa ni uwekaji wa umeme katika eneo la Ujenzi wa Uwanja wa Mao-Tse-Tung, usafishaji wa eneo kwa ajili ya hatua za ujenzi. Aidha, Wizara imejenga nyumba za muda za wakandarasi katika eneo la Matumbaku na kuzungushia uzio wa bati kwa ajili ya uhifadhi wa vifaa vya ujenzi na uwekaji wa miundombinu ya maji kwa kuchimba kisima katika eneo

la Madema na kusambaza mabomba katika eneo la uwanja na kwenye makazi ya wakandarasi katika eneo la Matumbaku. Vile vile, Wizara imegharamia utoaji wa vifaa vya ujenzi kutoka China.

21.Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2016/2017 mradi huu ulipangiwa jumla ya **shilingi 5,597,500,000/=** ikiwa ni mchango kutoka Serikali ya Jamhuri ya Watu wa China na jumla ya **400,000,000/=** mchango kutoka Serikalini. Hadi kufikia Machi 2017 mradi huu umeshaingiziwa jumla ya **shilingi 373,785,000/=** sawa na asilimia **93** ikiwa ni mchango kutoka Serikalini. (**Tafadhali angalia kiambatanisho namba 1A**).

22.Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017 Wizara ilipanga kutekeleza programu kuu 5 kama ifuatavyo:-

1. Programu ya Maendeleo ya Habari na Utangazaji.
2. Programu ya Maendeleo ya Utamaduni, Utalii na Michezo.
3. Programu ya Utangazaji na Uhamasishaji wa Utalii
4. Programu ya Kuratibu na Kusimamia Maendeleo ya Utalii.
5. Programu ya Uendeshaji na Mipango katika Sekta ya Habari, Utamaduni, Utalii na Michezo

1. PROGRAMU YA MAENDELEO YA HABARI NA UTANGAZAJI.

23.Mheshimiwa Spika, lengo kuu la programu hii ni kuwa na jamii iliyoimarika katika maendeleo ya kiuchumi, kijamii na kisiasa kupitia habari. Programu hii inaundwa na programu ndogo 2 nazo ni Upatikanaji na Usambazaji wa Habari na Usimamizi wa vyombo vya Habari na Utangazaji.

24. Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya Upatikanaji na Usambazaji wa Habari inatekelezwa na Taasisi na Idara tofauti nazo ni, Shirika la Utangazaji

Zanzibar (ZBC), Idara ya Habari Maelezo, Shirika la Magazeti ya Serikali (SMS), Chuo cha Uandishi wa Habari na Kampuni ya Usambazaji Maudhui (ZMUX).

25.Mheshimiwa Spika, huduma ambazo zinatolewa katika programu hii ndogo ni urushaji wa vipindi kupitia Televisheni na Redio, utoaji wa taarifa, picha, makala, filamu na sinema, uchapishaji wa magazeti, utoaji wa mafunzo ya habari na mawasiliano na usambazaji wa maudhui ya utangazaji.

UTEKELEZAJI HALISI

26.Mheshimiwa Spika, Shirika la Utangazaji la Zanzibar limefanikiwa kurusha hewani vipindi vya ZBC TV vya ndani 6,946 vikiwemo vya unyanyasaji wa kijinsia, jee wajua, rushwa, ijue sheria, udhalilishaji wa watoto, ZBC Dokta na kujikinga na maradhi ya kipindupindu. Aidha, vipindi vya nje 3,936 vimerushwa. Vile vile, Shirika limerusha vipindi vya ZBC Redio 13,991 vikiwemo paukwa pakawa, kutoka vijijini, jielimishe, sauti ya watoto, adhuhuri njema na Qur-an tukufu. Pia, Shirika limerusha hewani jumla ya matangazo 15,416 kupitia ZBC TV na Redio.

27.Mheshimiwa Spika, matangazo 50 ya moja kwa moja yakiwemo ya maadhimisho ya miaka 53 ya Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar, uzinduzi wa hospitali ya Abdalla Mzee Pemba, Mkutano Mkuu wa CCM Dodoma, Watoto Mapinduzi Cup, Sherehe za kutimia mwaka mmoja kwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi baada ya kukamilika kwa Uchaguzi Mkuu, matangazo ya vikao vya Baraza la Wawakilishi pamoja na makongamano na mijadala inayowahusu wananchi katika kuimarisha uchumi, kulinda na kudumisha amani na utulivu.

28.Mheshimiwa Spika, katika kuhakikisha wananchi wanapata habari za uhakika na kwa wakati, Idara ya Habari Maelezo imesambaza taarifa 408 zinazohusu udhalilishaji wa watoto na wanawake, umuhimu wa chanjo ya vitamin A, uzazi salama kwa afya ya mama na mtoto na mambo ya kijamii na kiuchumi kwa vyombo vya habari mbali mbali vikiwemo ZBC, Zanzibar Leo, Chuchu FM, Redio Jamii Micheweni, Al – Noor, Hits FM na mitandao ya kijamii ikiwemo Michuzi Blog. Mikutano ya waandishi wa habari inayohusiana na mafanikio ya Wizara ya Nchi, Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais, Wizara ya Nchi, Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Idara Maalumu za SMZ imesimamiwa. Aidha, mikutano mengine iliyohusu maadili ya vyombo vya habari na uharibifu wa mashamba ya mikarafuu Pemba iliratibiwa. Pia, Idara imechapisha picha za matukio muhimu na kuziweka katika mabango ya Idara yaliyopo katika maeneo tofauti ya mikusanyiko ya watu.

29.Mheshimiwa Spika, aidha, Idara imeweza kusajili kijarida cha SUMAIT University Journal, SHAHIDI na kusambaza picha za viongozi 1,804 zikiwemo za viongozi wakuu, Baraza la Mawaziri na viongozi wastaafu. Aidha, imechapisha na kusambaza vitambulisho vya waandishi wa Habari 161 wa ndani na nje ya nchi. Vile vile, kwa kutumia gari la sinema Idara imeweza kufika vijijini kwa kuonesha filamu mbali mbali zikiwemo za kilimo cha mboga, upandaji wa mikarafuu, elimu ya afya na ziara za Mheshimiwa Rais wa Zanzibar katika Mikoa tafauti ya Unguja na Pemba. Miongoni mwa vijiji vilivyooneshwa filamu hizo ni Fujoni, Kinyasini, Donge Mchangani, Umbuji, Ndiyani, Machui, Mtende, Makunduchi, Muungoni, Zingwezingwe, Bandamaji na Kitope kwa upande wa Unguja na Chonga, Pujini, Kungeni, Kangani, Mtambile, Kiwani, Makombeni, Ziwani, Mchanga Mdogo, Mzambarauni, Selemu na Gando kwa Upande wa Pemba.

30. Mheshimiwa Spika, kwa upande wa Shirika la Magazeti ya Serikali (SMS) limefanikiwa kuchapisha Magazeti ya *Zanzibar Leo* na kuyasambaza katika Mikoa ya Zanzibar na Tanzania Bara kwa lengo la kutoa habari, kuelimisha na kuburudisha jamii juu ya masuala mbali mbali ya kiuchumi, kijamii na kisiasa. Jumla ya nakala 810,000 kwa gazeti la kila siku la *Zanzibar Leo* na matangazo 563 yamechapishwa. Aidha, Shirika la Magazeti ya Serikali limefanikiwa kuweka gazeti la *Zanzibar leo* kwenye tovuti yake ili kutoa fursa kwa wasomaji wa ndani na nje kupata habari zinazohusu nchi yetu katika masuala ya kiuchumi, kisiasa na kijamii.

31. Mheshimiwa Spika, Shirika pamoja na kazi zake za msingi linakusudia mwaka huu kuongeza wigo wa usambazaji wa magazeti katika sehemu mbali mbali ndani na nje ya nchi kwa lengo la kueneza Sera za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar pamoja na kukuza na kusambaza lugha ya Kiswahili katika Ukanda wa Afrika ya Mashariki. Pia, Shirika linakusudia kushirikiana na wadau mbali mbali kuandaa matoleo maalum ya Jukwaa la Fursa za Uwekezaji na Biashara ili kutoa fursa kwa Mikoa na wadau kutumia fursa za kibiashara na uwekezaji Zanzibar.

32. Mheshimiwa Spika, Shirika la Magazeti ya Serikali (SMS), limefanikiwa kuhamia katika jengo la kudumu katika eneo la makutano ya barabara ya Kikwajuni na Maisara - Zanzibar baada ya kufanyiwa matengenezo makubwa yaliyosimamiwa na Wakala wa Majengo ya Serikali ambapo jumla **shilingi 135,000,000/=** zimetumika kwa ukarabati mkubwa wa jengo. Aidha, **shilingi 24,000,000/=** zimetumika kwa ujenzi wa ukuta na kujaza kifusi eneo linalozunguka jengo hilo.

33. Mheshimiwa Spika, kwa upande wa madeni, Shirika hadi Disemba 2016, lilikuwa likidaiwa **shilingi 400,801,780/=** na Shirika la Uchapaji Tanzania (TSN) zikiwa ni deni la uchapaji wa magazeti ya *Zanzibar Leo, Zanzibar Leo Jumapili* na *Zaspoti*. Hadi kufikia April, 2017 Shirika la Magazeti ya Serikali

limefanikiwa kuilipa TSN jumla ya **shilingi 192,000,000/=** na kubakisha deni la **shilingi 335,748,544/=** ambalo limetokana na deni la mpaka Desemba 2016 pamoja na madeni yaliongezeka mwezi wa Januari mpaka April kwa TSN. Pia, Shirika la Magazeti ya Serikali limelipa **shilingi 26,655,000/=** ikiwa ni sehemu ya punguzo la deni kwa wadai mbali mbali wa shirika.

34.Mheshimiwa Spika, Shirika kwa kushirikiana na Wizara ya Fedha na Mipango, hadi Januari, 2017 limefanikiwa kulipwa deni la **shilingi 161,155,406/=** kati ya **shilingi 340,318,388/=** zinazodai kwa muda mrefu Wizara pamoja na Taasisi mbali mbali za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar (SMZ). Kwa sasa deni lililosalia ni **shilingi 179,162,982/=**.

35.Mheshimiwa Spika, Chuo cha Uandishi wa Habari kimehamia katika jengo lake jipya liliopo Kilimani ambapo kwa sasa nafasi za wanafunzi za kujiunga na chuo zimeongezeka na chuo kimeongeza fani za masomo zitakazosomeshwa katika chuo hicho. Aidha, chuo kimepitia na kufanya marekebisho ya mitaala kwa kozi zilizokuwepo ili kuweza kukidhi mahitaji ya soko la habari na mawasiliano. Pia, chuo kimeandaa muundo wa utumishi na muundo wa taasisi ambao umewasilishwa Kamisheni ya Utumishi kwa hatua za kuimarishwa.

36.Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa masomo 2016/2017 chuo kimeweza kudahili jumla ya wanafunzi 248 katika fani mbali mbali zinazotolewa chuoni hapo na kuendeleza mafunzo kwa vitendo kwa kufanya ziara kwa wanafunzi za kutembelea maeneo ya kihistoria na vijijini pamoja na kutembelea skuli 10 za Unguja na Pemba. Aidha, chuo kimeendelea kufundisha somo la lugha ya Kichina ambapo jumla ya wanafunzi 56 wa Cheti na 43 wa Stashahada wamehitimu masomo na kukabidhiwa vyeti. Pia, jumla ya vitabu rejea 150 na kompyuta 25 zimenunuliwa ambazo zinatumiwa kwa mafunzo ya wanafunzi.

37.Mheshimiwa Spika, Kampuni ya Usambazaji Maudhui imefanya ufuatiliaji katika vituo vyake saba vya Unguja na Pemba navyo ni Masingini, Nungwi,

Muyuni, Rahaleo, Bungala, Chake Chake na Kichunjuu kwa lengo la kufanya ukaguzi na kuhakikisha maudhui yanapatikana muda wote. Aidha, Kampuni imeunganishwa na mkonga wa taifa kwa ajili ya urushwaji matangazo yake ili yaweze kuwafikia watumiaji kwa uhakika zaidi.

38.Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017, Programu ndogo iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 3,441,652,000/=** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2017 imefanikiwa kupata **shilingi 2,796,661,021/=** sawa na asilimia **81** na kutakiwa kukusanya jumla ya **shilingi 1,535,000,000/=** hadi kufikia Machi 2017 jumla ya **shilingi 1,159,560,314/=** zimekusanywa sawa na asilimia **75 (Tafadhali angalia kiambatisho namba 1D na 1E)**

39.Mheshimiwa Spika, Programu ndogo ya Usimamizi wa Vyombo vya Habari na Utangazaji inatekelezwa na Taasisi 2 ambazo ni, Idara ya Habari Maelezo na Tume ya Utangazaji.

40.Mheshimiwa Spika, huduma zinazotolewa katika programu ndogo ni udhibiti na usimamizi wa shughuli za habari na utangazaji kupitia Sera na Sheria za Habari na Utangazaji.

41.Mheshimiwa Spika, katika kufanikisha huduma zake, Idara ya Habari Maelezo imefanikiwa kutoa vibali 10 vya upigaji picha na uchukuaji filamu katika maeneo mbali mbali ya Zanzibar. Miongoni mwa Kampuni zilizopewa vibali hivyo ni: Tui, Reizen, Fly Dubai, Royal National Life, Boat Institution, France TV na France 3TV.

42.Mheshimiwa Spika, Tume ya Utangazaji Zanzibar kwa mwaka wa fedha 2016/2017 imeweza kutoa kanuni ya utoaji leseni za utangazaji. Pia, Tume imefanikiwa kurikodi na kufuatilia matangazo ya redio 19 zilizopatiwa leseni.

Aidha, Tume imeandaa na kurusha hewani vipindi 12 vya kuelimisha jamii juu ya teknolojia ya utangazaji wa dijitali kupitia ZBC Redio na ZBC TV.

43.Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017, programu ndogo iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 219,144,000/=** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2017 imefanikiwa kupata **shilingi 151,374,735/=** sawa na asilimia **69** na kutakiwa kukusanya jumla ya **shilingi 100,000,000/=** hadi kufikia Machi 2017 jumla ya **shilingi 51,188,000/=** zimekusanywa sawa na asilimia **51**. (Tafadhali angalia kiambatisho namba **1D na 1E**)

2. PROGRAMU YA MAENDELEO YA UTAMADUNI, UTALII NA MICHEZO.

44.Mheshimiwa Spika, programu hii ina jukumu la kuhakikisha kuwa Utamaduni wa Zanzibar unawaendeleza wasanii kiuchumi na kupunguza umasikini pamoja na kuwa na rasilimali watu wenye ujuzi na ustadi wa kukuza utalii nchini na kuifanya michezo kuwa ni sehemu ya kujenga afya na ajira kwa jamii. Programu hii ina programu ndogo 2 ambazo ni uimarishaji wa utamaduni na maeneo ya kihistoria pamoja na uendelezaji wa rasilimali watu katika utalii na ukuzaji wa michezo.

45.Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya uimarishaji wa utamaduni na maeneo ya kihistoria imeundwa na taasisi zifuatazo: Idara ya Utamaduni na Michezo, Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni, Baraza la Kiswahili na Idara ya Makumbusho na Mambo ya Kale.

46.Mheshimiwa Spika, huduma zinazotolewa na programu ndogo hii ni uendelezaji na ukuzaji wa shughuli za utamaduni kwa wananchi, kurikodi kazi za sanaa kupitia studio ya filamu na muziki, uratibu wa kazi za sanaa na wasanii, ukaguzi wa filamu na sanaa za maonesho, utoaji wa elimu kuhusu matumizi fasaha ya kiswahili, uhifadhi na uendelezaji wa maeneo ya kihistoria

pamoja na uelimishaji na ushirikishaji wa jamii katika uhifadhi wa maeneo ya kihistoria na urithi wa utamaduni.

UTEKELEZAJI HALISI

47.Mheshimiwa Spika, katika uendelezaji na ukuzaji wa shughuli za utamaduni kwa wananchi, matamasha matano yameratibiwa na kufanyika ambayo ni Tamasha la Utamaduni wa Mzanzibari, Mwaka Kogwa, Vyakula vya Asili ya Kimakunduchi, Tamasha la Elimu Bila ya Malipo na Tamasha la Washirazi. Aidha, kikundi kimoja cha Tarabu asilia (Kitara) kimeshiriki Tamasha la Muziki nchini Marekani kuanzia tarehe 30/08/2016 hadi 2/09/2016. Aidha, jumla ya vikundi 16 vimeshiriki matamasha ya ndani vikiwemo kikundi cha wanawake cha mwanandege, kikundi cha ngoma cha Taifa, kikundi cha ngoma ya kilua na kikundi cha Taarab asilia cha Culture.

48.Mheshimiwa Spika, katika kuiendeleza na kuimarisha Nyumba ya Sanaa matengenezo ya dari yamefanyika, ununuzi wa vifaa vya kufanyia kazi za uzalishaji vikiwemo kompyuta, mashine ya kukatia mbao, ‘tetron roll’, ‘canvas roll’, kamba na rangi. Aidha, wafanyakazi wa nyumba ya sanaa wamepatiwa mafunzo ya fani ya uchongaji, uchoraji, uchapishaji na utengenezaji wa mazulia ya kamba ya kupangusia miguu. Aidha, jumla ya wanafunzi tisa kati ya hao wanawake wanne na wanaume watano ndio wanaopatiwa mafunzo katika Nyumba ya Sanaa, ambapo wanafunzi sita ni walemavu wa macho.

49.Mheshimiwa Spika, Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni limeweza kukusanya taarifa za wasanii wakongwe wa kazi za sanaa nchini. Katika hatua ya mwanzo jumla ya wasanii saba wamehojiwa na kupatikana taarifa zao ambapo taarifa hizo zitahifadhiwa na kutumika kwa maendeleo ya sanaa na wasanii nchini.

50.Mheshimiwa Spika, Baraza limefanikiwa kuandaa na kutoa mafunzo kwa walimu wakuu na wale wanaofundisha somo la utamaduni na sanaa katika

skuli za msingi Unguja na Pemba. Mafunzo hayo yalihusiana na ujengaji wa maadili kwa wanafunzi wa skuli za msingi na namna bora ya kuibua vipaji vya sanaa kwa wanafunzi hao. Mafunzo hayo yalihusisha walimu 50 kutoka Mkoa wa Kaskazini Pemba, 53 Mkoa wa Kusini Unguja na walimu 50 kutoka Mkoa wa Kaskazini Unguja. Katika mafunzo hayo Baraza lilishirikiana na Idara ya Michezo na Utamaduni kutoka Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali.

51.Mheshimiwa Spika, aidha, Baraza limetoa leseni 68 na vibali 240 kwa kazi za sanaa pamoja na kuwajengea uwezo vikundi vitatu vya sanaa kwa kupatiwa mafunzo yatakayowasaidia kukuza vipaji vyao ili kuzalisha kazi bora za sanaa zikiwemo uandaaji wa filamu, namna ya kuzalisha kazi bora za sanaa za kiasili, michezo ya jukwaani na ubunifu katika ngoma za asili. Vikundi hivyo ni pamoja na kikundi cha taifa cha sanaa ya ngoma, kikundi cha sanaa cha Bweleo na kikundi cha sanaa cha Mchikicho kutoka Nungwi.

52.Mheshimiwa Spika, katika kuhakikisha mila, silka na desturi za Mzanzibari zinalindwa, jumla ya filamu 102 za sanaa za maonesho zimekaguliwa kati ya hizo filamu tatu zimerejeshwa kwa marekebisho. Aidha, jumla ya maonesho 85 yamekaguliwa na kupatiwa maelekezo kwa kasoro ndogo ndogo kwa marekebisho kabla ya kuruhusiwa kuoneshwa hadharani. Baraza limefanya usajili kwa kuvisajili upya jumla ya vikundi 45 vya sanaa.

53. Mheshimiwa Spika, jumla ya kamati za sanaa za Wilaya 11 za Unguja na Pemba zimezinduliwa na kupewa mafunzo ya namna ya utekelezaji wa majukumu yao kwa kuzingatia Sheria ya Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni. Aidha, vikao vinne vya uandaaji wa kanuni ya Sheria ya Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni vimefanyika. Pia, Baraza limerusha hewani jumla ya vipindi sita kupitia ZBC Redio, Hits FM, Bahari FM, Chuchu FM, Bomba FM na Furaha Cable.

54.Mheshimiwa Spika, jumla ya kazi za sanaa 40 zimerikodiwa kupitia studio ya filamu na muziki, zikiwemo ngoma za asili, kizazi kipya, kwaya, kasida,

maulidi ya homu na sanaa za maigizo. Pia, Baraza limefanya vikao vya bodi vitatu kwa lengo la kujadili kazi za Baraza na kutoa ushauri na maelekezo ya kitaalamu katika kuhakikisha Baraza linatekeleza shughuli zake kwa ufanisi unaotakiwa.

55.Mheshimiwa Spika, Baraza la Kiswahili la Zanzibar (BAKIZA) limerusha jumla ya vipindi 43 katika redio na televisheni za Serikali na binafsi ambazo ni Shirika la Utangazaji Zanzibar (ZBC), Shirika la Utangazaji la Taifa (TBC), Zenji FM, Swahiba FM, Coconut FM, Bomba FM, Chuchu FM na Hits FM, mada mbali mbali ziliwasilishwa na kuchangiwa katika vipindi hivyo zikiwemo Uingiaji holela wa maneno ya Kiswahili na athari zake, Uchambuzi wa Mashairi, Usahihi wa maneno katika Lugha ya Kiswahili, Matumizi fasaha na sahihi ya maneno kwa waandishi wa habari, Kiswahili bidhaa muhimu katika Utalii na Maendeleo ya Kiswahili ya Miaka 53 ya Mapinduzi.

56.Mheshimiwa Spika, katika kuadhimisha siku ya Kiswahili Zanzibar, Baraza limefanikiwa kutekeleza shughuli mbali mbali zikiwemo kufanya kongamano katika siku ya Kiswahili. Jumla ya washiriki 400 kutoka Tanzania Bara na Zanzibar walishiriki katika kongamano hilo na kuchangia mada zilizowasilishwa ambazo ni: Nafasi ya Kazi za Fasihi katika Kukuza na Kupunguza Umasikini Zanzibar na Mwachano na Makutano ya Kiswahili katika Mwambao wa Afrika ya Mashariki. Baraza pia, limefanya mashindano ya hadithi fupi kwa wanafunzi wa Msingi, Sekondari na Vyuho kwa lengo la kuibua na kukuza vipaji vya utunzi kwa washiriki wa mashindano hayo. Pia, Baraza limetoa mafunzo kwa waandishi na wahariri 40 kuhusu matumizi sahihi na fasaha ya Kiswahili kutoka vyombo vya Serikali na binafsi. Mada kuu zilizowasilishwa ni Makosa ya Kiswahili yanayofanywa na vyombo vya habari pamoja na Kiswahili ni nyenzo kuu ya kutoa na kupokea habari.

57.Mheshimiwa Spika, Baraza limefanya maonesho ya vitabu kwa lengo la kushajiisha jamii kuwa na utamaduni wa kupenda kusoma vitabu. Pia,

limeshiriki katika maonesho ya wajasiriamali yaliyofanyika katika ukumbi wa Baraza la Wawakilishi la Zamani kwa lengo la kutangaza na kuuza vitabu kwa jamii. Aidha, Baraza limeshiriki makongamano mbali mbali yakiwemo Kongamano la Chama cha Wanafunzi wa Kiswahili Afrika ya Mashariki (CHAWAKAMA) lililofanyika katika ukumbi wa Baraza la Wawakilishi la zamani-Kikwajuni na katika Chuo Kikuu cha Sumait Zanzibar, Kongamano la Chama cha Lugha na Fasihi ya Kiswahili Tanzania (CHALUFAKITA) lililofanyika Iringa, Kongamano la Tamasha la Utamaduni wa Mzanzibari na Kongamano la Chama cha Kiswahili Duniani (CHAUKIDU) lililofanyika Nairobi, Kenya. Katika makongamano hayo Baraza limeshiriki katika uwasilishaji wa makala na mijadala ya taaluma za Kiswahili, kuuza machapisho pamoja na kulitangaza Baraza na kazi zake. Pia, Baraza limeweza kuandaa Jarida la BAKIZA ambalo huhusisha makala za taaluma ya Kiswahili katika isimu na Fasihi.

58. Mheshimiwa Spika, katika uhifadhi na uendelezaji wa maeneo ya kihistoria Idara ya Makumbusho na Mambo ya Kale imefanya matengenezo katika maeneo saba ya kihistoria yakiwemo Kidichi, Ujenzi wa vyoo Mangapwani, kibanda cha kuuzia tiketi Dunga, kuweka milango na matengenezo ya madirisha na kuliwekea uzio jengo la kihistoria la Chuini. Aidha, matengenezo ya Makumbusho ya Pete kwa awamu ya pili yamekamilika kwa uchimbaji wa kisima, kutia milango, madirisha, kuezeka bati, umeme, vyoo na mnara wa maji. Vile vile, Makumbusho ya Viumbe Hai Mnazi Mmoja Idara imeweka sakafu ya zege na kufanya matengenezo ya baraza za kukalia watu Ngome Kongwe. Aidha, Idara kwa kushirikiana na taasisi inayoshughulika na uhifadhi wa maeneo ya kihistoria imefanya matengenezo ya ukuta katika eneo la kihistoria la Hamamni (Hamamni Bath).

59. Mheshimiwa Spika, katika kuyatangaza na kutoa mwamko kwa wananchi ili kuyajua, kuyatembelea na kuyalinda maeneo ya kihistoria. Idara imerikodi jumla ya vipindi 24 vya elimu na kurushwa hewani kupitia ZBC redio na TV,

Zanzibar Cable Television, Hits FM, Chuchu FM. Bahari FM na Mwenge FM juu ya historia ya Kuumbi, Matumizi ya zana za mawe, Sanaa ya ufinyazi, Kuundwa Idara ya Makumbusho, Historia ya Mji Mkongwe na maeneo ya kihistoria yaliyomo Mji Mkongwe. Aidha, elimu kuhusu dhana ya utalii kwa wote imetolewa kwa makundi manne kuhusu historia na vivutio vya utalii kwa Masheha 23 wa Wilaya ya Mjini, Wajumbe wa Baraza la Wawakilishi 22, Waandishi wa Habari wanane na Maofisa na wapiganaji 22 wa Kikosi Maalumu cha Kuzuia Magendo (KMKM).

60.Mheshimiwa Spika, Idara imefanya ukaguzi na kukusanya taarifa za awali katika mapango 25 ya kihistoria katika Shehia ya Nyamanzi na Dimani njia kuu, Bambi na Umbuji na baadae kuzifanyia uchambuzi wa kihistoria ili kubaini shughuli zilizokuwa zikifanyika katika sehemu hizo jambo ambalo litapelekea kuibua maeneo mapya ya kihistoria na kuongeza mapato ya Idara. Pia, imeendelea na utafiti wa Akiolojia kwa maeneo matatu ya kihistoria ya Kuumbi na Pete Machaga kwa Unguja uliofanywa na Chuo Kikuu cha Dar-es-Salaam na Pango la Kijijini Makangale Pemba uliofanywa na Chuo Kikuu cha Carlifonia nchini Marekani kwa kushirikiana na wataalamu wa Idara ya Makumbusho na Mambo ya Kale.

61.Mheshimiwa Spika, Idara ya Makumbusho imepokea jumla ya wageni 33,136 ambao wenyeji ni 2,129, watoto 23, wanafunzi 18,443 na wageni maalumu 186 walitembelea maeneo ya kihistoria na urithi wa utamaduni. Aidha, wageni 12,046 na watoto 309 kutoka nje ya nchi walitembelea maeneo yetu ya kihistoria na urithi wa utamaduni.

62.Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017, Programu ndogo hii iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 1,508,943,000** /= kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2017 imefanikiwa kupata **shilingi 1,108,773,205**/= sawa na asilimia **73** na kutakiwa kukusanya jumla ya **shilingi 392,268,000**/= hadi

kufikia Machi 2017 jumla ya **shilingi 170,110,202/=** zimekusanywa sawa na asilimia **43. (Tafadhali angalia kiambatisho namba 1Dna 1E)**

63.Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya uendelezaji wa utalii na ukuzaji wa michezo inatekelezwa na Taasisi na Idara zifuatazo: Chuo cha Maendeleo ya Utalii, Idara ya Utamaduni na Michezo na Baraza la Taifa la Michezo (BTMZ).

64.Mheshimiwa Spika, huduma zinazotolewa katika programu ndogo hii ni utoaji wa mafunzo ya utalii, ukarimu na ujasiriamali, uratibu na uendelezaji wa shughuli za michezo, uendelezaji wa miundombinu ya michezo na usimamizi wa shughuli za vyama vya michezo kupitia Sheria ya Baraza la Taifa la Michezo.

UTEKELEZAJI HALISI

65.Mheshimiwa Spika, katika kufanikisha huduma zake Chuo cha Maendeleo ya Utalii kimedahili wanafunzi wapya 267 kati ya hao wanawake 118 na wanaume 149 sawa na asilimia 95, ikiwa ni ongezeko la asilimia 10 ikilinganishwa na mwaka wa masomo 2015/2016. Aidha, chuo kimefanya marekebisho ya mitaala na kupelekea kuongezwa kwa kozi mpya nne na kozi fupi 12 pamoja na wanafunzi kuongezewa vipindi vya mafunzo ya vitendo. Katika kuongeza uelewa kwa wanafunzi, chuo kimeratibu ziara za kimasomo, mazoezi ya vitendo nje ya chuo pamoja na mitihani. Aidha, chuo kimefanya mahafali kwa kuwatunuku vyeti na stashahada wahitimu 177, kati ya hao wanaume 80 na wanawake 97 na kugharamia uchapishaji wa vyeti 196.

66.Mheshimiwa Spika, Chuo kimewapatia wafanyakazi mafunzo ya muda mrefu, ili kufikia lengo la kuunganishwa na Chuo Kikuu cha Taifa (SUZA) ambapo mfanyakazi mmoja wa kada ya taaluma amepatiwa nafasi ya kusoma Shahada ya Pili katika fani ya Utalii na Ukarimu. Vile vile, mfanyakazi mmoja amepatiwa nafasi ya kusoma ngazi ya Shahada ya Kwanza katika fani ya

Ununuzi na Ugavi, pia, wafanyakazi wawili wamepatiwa fursa ya kusoma ngazi ya Cheti katika fani ya Ufundi.

67.Mheshimiwa Spika, katika kukitangaza chuo ndani na nje ya nchi, chuo kimeshiriki katika maonesho yaliyoandaliwa na Chuo cha Karume na kushiriki katika maonesho ya wajasiriamali pamoja na kutangaza shughuli za chuo katika Jarida la Tanzania Review toleo namba 7. Aidha, chuo kimefanya vikao viwili vya Baraza la Chuo, vitatu vya Kamati ya Taaluma na viwili Kamati ya Uendeshaji kwa lengo la kuimarisha shughuli za chuo.

68.Mheshimiwa Spika, katika uratibu na uendelezaji wa shughuli za michezo Idara ya Utamaduni na Michezo imesaidia timu ya wabeba vyuma vizito kushiriki katika mashindano nchini Jordan na walipata nafasi ya tisa wanaume, Zanzibar Queen katika mashindano ya Shirikisho la Mpira wa Miguu Afrika Mashariki na Kati nchini Uganda, timu ya watu wenye ulemavu wa kusikia nchini Kenya wamepata nafasi ya pili wanaume, mashindano ya 11 ya mchezo wa judo Afrika Mashariki 2017 kwa upande wa Zanzibar wamepata nafasi ya tatu. (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 3**).

69.Mheshimiwa Spika, juhudi za kukiimarisha kiwanja cha Amaan kwa kukizungushia ukuta wa matofali zinaendelezwa. Pia, Idara kwa kushirikiana na BTMZ wameweza kufanya matayarisho ya ujenzi wa uwanja wa Kitogani Mkoa wa Kusini Unguja kwa kutia kifusi na udongo wa kuoteshea nyasi.

70.Mheshimiwa Spika, naomba kulitaarifu Baraza lako Tukufu kuwa Shirikisho la Soka la Afrika (CAF) limeridhia kuipa uwanachama wa kudumu Zanzibar, ambapo ombi la uanachama limeridhiwa na Mkutano Mkuu wa CAF uliofanyika Addis Ababa, Ethiopia. Zanzibar sasa ni mwanachama wa 55 wa CAF. Hatua hii ya Zanzibar kupata uanachama wa kudumu wa CAF inapelekea mafanikio yafuatayo: Zanzibar itaweza kushiriki mashindano yanayoandaliwa na CAF kama vile Mataifa ya Afrika (AFCON), Fainali za Afrika Wanawake

(AWCON), Fainali za Vijana (AFCON U17 na AFCON U 20). Pia, itakuwa na uhalali wa kuhudhuria mikutano mbali mbali sambamba na kupokea na kusimamia kozi mbali mbali na kupata fursa ya kupiga kura katika masuala muhimu ya CAF.

71.Mheshimiwa Spika, Zanzibar kufikia kujiunga na uanachama wa kudumu wa CAF kunaashiria uwezekano mkubwa wa kupata uanachama wa FIFA hali ambayo itapelekea vijana wetu kucheza mashindano ya kimataifa.

72.Mheshimiwa Spika, Baraza la Taifa la Michezo limefanikiwa kuvisaidia vyama 10 vya michezo kushiriki na kuandaa mashindano mbali mbali ya ndani vikiwemo chama cha mpira wa pete mashindano ya Klabu Bingwa ya Zanzibar, Chama cha Judo mashindano ya Zanzibar Judokan na chama cha mpira wa wavu mashindano ya Klabu Bingwa ya Mpira wa Wavu (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 3**).

73.Mheshimiwa Spika, kwa upande wa mafunzo Baraza limeweza kutoa mafunzo kwa vyama vitano vya michezo. Mafunzo yenyewe ni mafunzo ya ualimu na uamuzi wa michezo ya Mpira wa Pete, Mpira wa Kikapu, Mpira wa Wavu, Karati, Wanyanyua vitu vizito na Kuogelea. Aidha, Baraza limeweza kutoa jezi kwa timu ya Taifa ya Vijana chini ya umri wa miaka 17 na vikombe kwa ajili ya mashindano ya michezo ya Polisi Zanzibar.

74.Mheshimiwa Spika, katika kusimamia utekelezaji wa Sheria namba 5 ya Baraza la Taifa la Michezo Zanzibar ya mwaka 2010, Baraza limesimamia marekebisho ya katiba kwa vyama vinne vya michezo ya Mpira wa Pete, Mpira wa Kikapu, Mpira wa Mikono na Mchezo wa Baskeli.

75.Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017, programu ndogo hii iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 653,194,000/=** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2017 imefanikiwa kupata **shilingi 523,812,615/=** sawa na asilimia **80** na kutakiwa kukusanya jumla ya **shilingi 530,000,000/=** na hadi

kufikia Machi 2017 jumla ya **shilingi 297,930,509/=** zimekusanywa sawa na asilimia **56**. (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 1D na 1E**)

3. PROGRAMU YA UTANGAZAJI NA UHAMASISHAJI WA UTALII.

76.Mheshimiwa Spika, lengo kuu la programu hii ni kuongeza tija ya Sekta ya Utalii kwa kuongeza ajira kwa jamii, idadi ya watalii na thamani yao. Programu hii inayotekelezwa na Kamisheni ya Utalii kupitia Idara ya Masoko yenye jukumu la kupanga mikakati na kuitangaza Zanzibar kiutalii ndani na nje ya nchi ili Zanzibar itambulike zaidi kuwa ni miongoni mwa vituo bora vya utalii duniani.

77.Mheshimiwa Spika, huduma inayotolewa katika programu hii ni kuitangaza Zanzibar kiutalii ndani na nje ya nchi.

UTEKELEZAJI HALISI

78.Mheshimiwa Spika, Kamisheni ya Utalii ilishiriki maonesho ya kimataifa ya utalii, ikiwemo onesho la International Tourismus Borse (ITB-Ujerumani), World Travel Market (WTM-Uingereza), Arabian Travel Market (ATM-Dubai) na International Russian Travel Market (IRTM-Urusi). Lengo la kushiriki maonesho hayo ni kuitangaza Zanzibar na kuwavutia watalii wengi zaidi kutembelea nchini. Vile vile, Kamisheni ya Utalii iliweza kushiriki katika Tamasha la Biashara wakati wa Sherehe za kutimiza miaka 53 ya Mapinduzi. Katika maonesho hayo, Kamisheni ya Utalii ilishirikiana na wadau kutoka Taasisi za Umma na Sekta Binafsi katika kutangaza vivutio vya Zanzibar.

79.Mheshimiwa Spika, mafanikio ya maonesho hayo ni kuongezeka kwa idadi ya watalii wanaotembelea Zanzibar. Kwa mujibu wa takwimu zilizokusanywa na Kamisheni ya Utalii kwa kushirikiana na Idara ya Uhamiaji na Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali, Zanzibar ilipokea wageni wa kimataifa wapatao 376,242 ambao ni sawa na asilimia 104.5 ya makadirio. Kwa mwaka wa fedha

2016/17 mkazo mkubwa uliwekwa katika kuvutia wageni kutoka masoko mapya ikiwemo Ukraine, Poland, Urusi, China, India na Israel. Takwimu zinaonesha kuwa idadi ya wageni kutoka nchi hizo imeongezeka kutoka 29,248 mwaka 2015 hadi wageni 56,666 mwaka 2016 ambayo ni sawa na ongezeko la asilimia **103**.

80.Mheshimiwa Spika, Zanzibar imeweza kuwaalika waandishi wa habari wa vyombo tofauti vya kimataifa kwa lengo la kutoa taarifa za vivutio vya Zanzibar katika vyombo vya habari, magazeti na majarida ya masoko husika. Kutokana na ziara hizo Zanzibar imeendelea kuandikwa na majarida tofauti kama vile BizTravel.

81.Mheshimiwa Spika, Kamisheni ya Utalii ilifanya misafara nchini Dubai na Morocco ili kuhamasisha watalii kuja kutembelea vivutio vya utalii nchini. Kwenye ziara hizo ujumbe wa Tanzania ulifanya mazungumzo na taasisi mbali mbali za kiutalii juu ya namna bora ya nchi zetu zinavyoweza kutangaza utalii kwa pamoja. Miongoni mwa faida zilizopatikana kupitia ziara hizo ni pamoja na mji wa Marrakesh kuonesha nia ya kutaka kushirikiana na Mamlaka ya Zanzibar katika kuhifadhi maeneo ya urithi. Mji wa Marrakesh una maeneo mengi ya urithi ambayo yamehifadhiwa vizuri hivyo mji wa Zanzibar utapata fursa nzuri ya kujifunza namna bora ya kuendeleza mji wetu wa Zanzibar, Mamlaka ya Elimu nchini Morocco imekubali kushirikiana na Mamlaka za elimu za Tanzania katika kutoa mafunzo kwa vijana katika sekta ya utalii, Mamlaka ya Utalii ya Dubai imekubali kutoa fursa kwa maofisa wetu kwenda kujifunza namna bora ya kutangaza utalii kwa kutumia mitandao ya kisasa ikiwemo mitandao ya kijamii.

82.Mheshimiwa Spika, Kamisheni ya Utalii kwa kushirikiana na wadau imetayarisha na kusambaza nakala 6,500 za vielelezo mbali mbali vya utalii kwa ajili ya kutoa taarifa sahihi za Utalii kwa mujibu wa soko husika. Aidha,

Kamisheni ya Utalii imeandaa CD, DVD na video za muda mfupi kwa ajili ya kutangaza utalii kwa njia ya mabango ya matangazo na mitandao ya kijamii.

83.Mheshimiwa Spika, Wizara iliingia makubaliano na kampuni ya China Intercontinental Press. Kupitia makubaliano hayo vipindi maalum vinavyohusu utalii wa Zanzibar vitaandaliwa na kurushwa hewani nchini China. Vile vile, Kamisheni ya Utalii kwa kushirikiana na Bodi ya Utalii ya Tanzania na Ubalozi wa Tanzania nchini China inaendelea na matayarisho ya ujio wa waandaaji wa documentari za utalii kutoka China. Documentari hizo zinatarajiwa kurushwa hewani kupitia kituo cha televisheni za Anhui cha China.

84.Mheshimiwa Spika, kwa madhumuni ya kuimarisha utangazaji wa bidhaa na huduma za utalii, Kamisheni ya Utalii imeunda kamati shirikishi ya kuitangaza Zanzibar ndani na nje ya nchi. Kamati hiyo inajumuisha wajumbe kutoka Sekta za Umma na Sekta Binafsi zikiwemo Jumuiya ya Wawekezaji wa Sekta ya Utalii (ZATI) na Jumuiya ya Waandaaji wa Misafara ya Watalii (ZATO).

85.Mheshimiwa Spika, wakati wa maadhimisho ya miaka 53 ya Mapinduzi ya Zanzibar, Kamisheni ya Utalii iliratibu safari ya kutembelea vivutio vya utalii kwa watu 45 ambayo iliwahusisha waandishi wa habari na watu wenye ulemavu. Hatua hiyo ni miongoni mwa mikakati ya kuhamasisha jamii kushiriki katika kufanya utalii wa ndani.

86.Mheshimiwa Spika, Kamisheni ya Utalii imeiwezesha Ofisi ya Utangazaji Utalii iliyopo nchini India kufanya kazi za utangazaji kikamilifu kwa kuipatia vielelezo vya utangazaji na kulipa gharama za uendeshaji. Kupitia Ofisi hiyo, Zanzibar imeweza kujitangaza vizuri nchini India kwa kushiriki maonesho, matamasha, mikutano na makongamano yanayoandaliwa nchini humo. Aidha, Ofisi hii iko katika matayarisho ya kuleta wamiliki wa makampuni ya utalii ya India kwa ajili ya kufanya mkutano wa jumuiya yao.

87.Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017, programu hii iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 208,505,000/=** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2017 imefanikiwa kupata **shilingi 196,130,578/=** sawa na asilimia **95**.

4. PROGRAMU YA KURATIBU NA KUSIMAMIA MAENDELEO YA UTALII.

88.Mheshimiwa Spika, lengo kuu la programu ni kuwa na mazingira na rasilimali watu bora katika uandaaji, utekelezaji na usimamizi wa sera na mipango ya utalii. Programu inatekelezwa na Kamisheni ya Utalii kupitia Idara ya Mipango na Sera, yenye jukumu la kuratibu na kuendeleza utalii pamoja na kujenga uwezo na mazingira mazuri kwa wafanyakazi.

89.Mheshimiwa Spika, huduma ambazo zinazotolewa na programu hii ni uratibu na uendelezaji wa utalii na kuwajengea uwezo na mazingira mazuri ya kazi kwa wafanyakazi.

UTEKELEZAJI HALISI

90.Mheshimiwa Spika, Kamisheni ya Utalii imezifanyia marekebisho kanuni za kuendesha biashara za utalii nchini kwa kuzingatia maoni ya wadau yaliyopatikana kwenye warsha mbali mbali. Aidha, iliendesha zoezi la ukaguzi wa wakala wa biashara za utalii katika maeneo mbali mbali ya Zanzibar. Zoezi hilo liliwezesha uimarishaji wa huduma za malazi. Vile vile, ushauri wa kitaalamu katika utalii wa viungo uliotolewa kwa watoa huduma 25 katika mashamba ya kilimo cha viungo yaliyopo Kizimbani, Dole na Kianga. Kadhalika, vikundi 27 vya wanawake kutoka katika Wilaya ya Mkoani, Chake

Chake, Wete na Micheweni vimepatiwa mafunzo ya utoaji bora wa huduma kwa wateja wao.

91.Mheshimiwa Spika, katika kuhakikisha kuwa wananchi wanaielewa Sekta ya Utalii na wanashiriki kikamilifu katika shughuli za utalii, Kamisheni ya Utalii imeandaa na kurusha jumla ya vipindi 72 kupitia vyombo vya habari vya Redio na Televisheni. Aidha, Kamisheni ya Utalii imewalipia gharama za mafunzo wafanyakazi wanne ambao wanasoma katika vyuo vya ndani katika fani za Utalii, Masoko na Sheria.

92.Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017, programu hii iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 904,395,000/=** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2017 imefanikiwa kupata **shilingi 682,343,858/=** sawa na asilimia **75** na kutakiwa kukusanya jumla ya **shilingi 2,000,000,000/=** na hadi kufikia Machi 2017 jumla ya **shilingi 2,058,936,094/=** zimekusanywa sawa na asilimia **103.** (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 1D na 1E**)

5. PROGRAMU YA UENDESHAJI NA MIPANGO KATIKA SEKTA YA HABARI, UTAMADUNI, UTALII NA MICHEZO.

93.Mheshimiwa Spika, programu ina jukumu la kusimamia na kuratibu mipango mikuu, sera na tafiti pamoja na usimamizi na uendeshaji mzuri wa rasilimali watu katika Wizara. Programu imeundwa na programu ndogo tatu, programu ya Utawala na Uendeshaji katika Sekta za Habari, Utalii, Utamaduni, na Michezo, kuratibu na kusimamia mipango mikuu ya Wizara na kuratibu na kusimamia utawala, uendeshaji na mipango ya Ofisi Kuu Pemba.

94.Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya utawala na uendeshaji katika Sekta za Habari, Utalii, Utamaduni, na Michezo inatekelezwa na Idara ya Uendeshaji na Utumishi.

95.Mheshimiwa Spika, huduma zinazotolewa katika programu ndogo ni kujenga uwezo na mazingira mazuri ya kazi kwa wafanyakazi na utayarishaji wa ripoti za fedha na ukaguzi.

UTEKELEZAJI HALISI

96.Mheshimiwa Spika, katika kusimamia majukumu yake ya kiutendaji Idara ya Uendeshaji na Utumishi imefanya ziara za kikazi katika taasisi zilizopo chini ya Ofisi Kuu Pemba na Dar es Saalam kwa ajili ya kuelewa utendaji kazi na changamoto ambazo zimejitokeza. Aidha, Idara imeimarisha mashirikiano na wadau wa ndani na nje ya Wizara katika Sekta zote nne zinazosimamiwa na Wizara. Pia, viongozi na watendaji wameshiriki katika makongamano, mikutano na warsha tofauti nchini Ujerumani, Iran, China, Dubai, Ethiopia, Uganda na Kenya.

97.Mheshimiwa Spika, jumla ya wafanyakazi 42 katika ngazi na fani tofauti wamepatiwa mafunzo ya muda mrefu ikiwemo ngazi ya Shahada ya Pili wafanyakazi tisa, Shahada ya Kwanza wafanyakazi tisa, Stashahada wafanyakazi 19 na Cheti wafanyakazi watano ambapo mafunzo hayo yana lengo la kukuza, kuongeza ufanisi na utendaji mzuri wa majukumu yao ya kila siku. **(Tafadhali angalia kiambatisho namba 2).**

98.Mheshimiwa Spika, Idara katika kuimarisha mazingira mazuri ya kazi imeweza kuzipatia Ofisi zake vitendea kazi na vifaa mbali mbali kwa ajili ya kuongeza ufanisi katika kazi. Aidha, Kitengo cha Ukaguzi wa Fedha za Ndani kimetayarisha ripoti za fedha na ukaguzi kwa lengo la kuhakiki matumizi sahihi ya fedha. Pia, Kitengo cha Ugavi na Manunuzi kimetayarisha Mpango wa Utekelezaji wa Manunuzi wa mwaka pamoja na Mpango wa Matumizi ya Fedha kwa ajili ya kuwa na utaratibu wa manunuzi ambao utafatwa na taasisi zote zilizo chini ya Wizara.

99. Mheshimiwa Spika, Idara imeweza kutayarisha na kusimamia vikao vya Kamati ya Uongozi na Kamati Tendaji ya Wizara kwa ajili ya kujadili rasimu ya Sera ya Michezo, Sera ya Utalii, Sera ya Urithi wa Mambo ya Kale, Kanuni na Sheria ya Tume ya Utangazaji, Waraka wa mauzo wa vitabu vya BAKIZA, Taarifa ya Zanzibar kujiunga na Shirikisho la Mpira wa Miguu Afrika (CAF) na Bajeti ya Wizara ya mwaka wa fedha 2017/18.

100. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017, Programu ndogo hii iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 1,645,735,000/=** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2017 imefanikiwa kupata **shilingi 1,099,185,200/=** sawa na asilimia **67**. **(Tafadhali angalia kiambatanisho nambari 1D)**

101. Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya kuratibu na kusimamia mipango mikuu ya Wizara inatekelezwa na Idara ya Mipango, Sera na Utafiti yenye jukumu la kupanga, kutayarisha, kufuatilia na kutathmini mipango, sera, tafiti na miradi ya maendeleo ya Wizara.

102. Mheshimiwa Spika, huduma ambazo zinatolewa ni uratibu wa sera na tafiti, kuandaa na kuwasilisha bajeti ya Wizara, kuandaa na kusimamia mipango na miradi ya maendeleo ya Wizara.

UTEKELEZAJI HALISI

103. Mheshimiwa Spika, katika kukamilisha Sera ya Michezo na Sera ya Utalii za mwaka 2017 zinazopendekezwa, Idara ipo katika hatua za kuwasilisha Rasimu hizo katika kikao cha Makatibu Wakuu kwa ajili ya kujadiliwa. Aidha, katika hatua za awali Idara imetayarisha Rasimu ya Mkakati wa Utekelezaji wa Sera ya Michezo ya mwaka 2017 ambao kwa sasa unajadiliwa na wataalamu wa Wizara. Mkakati huo unatarajiwa kuwasilishwa kwa wadau

wakuu wa utekelezaji wa sera ili wapate kujadili na kutoa michango katika kurahisisha utekelezaji.

104. Mheshimiwa Spika, Idara imefanya utafiti kuhusu usahihi wa maelezo katika maeneo ya kihistoria Unguja na Pemba yakiwemo Mkamandume, Rasi Mkumbuu, Kichokochwe, Banani, Makutani -Tumbatu, Msikiti wa Kizimkazi, Bi Khole na Mwinyi Mkuu-Dunga. Ripoti ya awali juu ya usahihi wa maelezo ya maeneo ya kihistoria kwa Unguja na Pemba imekamilika na imewasilishwa kwa wadau kwa lengo la kutoa maoni na michango juu ya taarifa hiyo. Kwa sasa ripoti hii amekabidhiwa mtaalamu kwa lengo la kufanya uhakiki wa mwisho kabla ya kuwasilishwa katika ngazi kuu za utendaji. Aidha, Idara imefanya utafiti wa ukusanyaji wa maoni ya wadau wa filamu juu ya uanzishwaji wa Sera ya Taifa ya Filamu na shughuli hii imekamilika kwa upande wa Pemba.

105. Mheshimiwa Spika, Idara kupitia Kitengo cha Ufuatiliaji na Tathmini imetembelea na kukagua miradi ya maendeleo inayotekelezwa na Wizara ikiwemo Mradi wa Ujenzi wa Kiwanja cha Michezo cha Mao-Tse-Tung kilichopo Kikwajuni, Mradi wa Kutengeneza Njia ya Kukimbilia katika Uwanja wa Gombani Pemba, Mradi wa Uhifadhi na Uendelezaji wa Maeneo ya Kihistoria uliopo eneo la Kuumbi-Jambiani na Mradi wa Ujenzi wa Chuo cha Uandishi wa Habari Kilimani, lengo ni kuhakikisha miradi hiyo inatekelezwa kwa ufanisi.

106. Mheshimiwa Spika, Idara imeandaa taarifa za utekelezaji wa shughuli za Wizara pamoja na miradi ya maendeleo na kuwasilishwa Tume ya Mipango. Aidha, Idara imeandaa ripoti za utekelezaji katika kikao cha pamoja kati ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi na

watendaji wa Wizara. Vile vile, imeandaa ripoti kwa Kamati ya Maendeleo ya Wanawake, Habari na Utalii ya Baraza la Wawakilishi.

107. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017, programu hii iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 136,505,000/=** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2017 imefanikiwa kupata **shilingi 102,214,450/=** sawa na asilimia **75**. Kwa miradi ya maendeleo iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 1,000,000,000/=** ambapo **shilingi 400,000,000/=** ni kwa ajili ya utekelezaji wa mradi wa ujenzi wa uwanja wa Mao-Tse-Tung na **shilingi 600,000,000/=** ni kwa ajili ya utekelezaji wa mradi wa Maabara ya Utalii, hadi kufikia Machi 2017 jumla ya **shilingi 689,535,000/=** sawa na asilimia **69** zimepatikana, ambapo **shilingi 315,750,000/=** sawa na asilimia **79** ni kwa ajili ya mradi wa Mao-Tse-Tung na **shilingi 373,785,000/=** sawa na asilimia **62** ni kwa ajili ya mradi wa Maabara ya Utalii. (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 1D**).

108. Mheshimiwa Spika, programu ya kuratibu na kusimamia utawala, uendeshaji na mipango ya Ofisi Kuu Pemba inatekelezwa na Ofisi Kuu Pemba.

109. Mheshimiwa Spika, huduma ambazo zinatolewa ni uratibu wa sera, tafiti na mipango mikuu ya Ofisi Kuu Pemba, kuratibu miradi ya maendeleo na kujenga uwezo na mazingira mazuri ya kazi kwa wafanyakazi.

UTEKELEZAJI HALISI

110. Mheshimiwa Spika, jumla ya wafanyakazi wanne wamepatiwa mafunzo ya muda mrefu katika ngazi tafuti ikiwemo Stashahada wawili na Shahada wawili katika fani ya Manunuzi na Ugavi, Uwekaji kumbukumbu, Uchumi na Urithi wa Utamaduni na Utembezaji wageni ambapo mafunzo hayo yana lengo la kukuza na kuendeleza utendaji mzuri wa majukumu ya kila siku.

111. Mheshimiwa Spika, Ofisi Kuu Pemba imefanya utayarishaji wa documentari katika maeneo ya kihistoria kwa ajili ya kuhifadhi na kuendeleza maeneo hayo. Aidha, shughuli hii inaendelea katika maeneo 10. Pia, jumla ya vipindi vinane vimetayarishwa na kurushwa hewani kupitia ZBC TV pamoja na kuratibu kazi za kutafuta vivutio vya utalii ndani ya msitu wa Ngezi na taarifa zake kwa kushirikiana na Idara ya Misitu na Mali Asili zisizorejesheka.

112. Mheshimiwa Spika, katika kuufanya uwanja wa Gombani Pemba kuwa wa kisasa na wenye hadhi ya kimataifa, Ofisi Kuu Pemba imekamilisha uwekaji wa mpira katika njia za kukimbilia na kufanya matengenezo ya ukumbi wa mikutano. Aidha, katika kuweka mazingira bora ya kazi, Ofisi Kuu Pemba imefanya matengenezo madogo ya jengo la Ofisi.

113. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017, programu hii iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 963,328,000/=** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2017 imefanikiwa kupata **shilingi 645,944,450/=** sawa na asilimia **67. (Tafadhali angalia kiambatisho namba 1D).**

D. MAENEO YA VIPAUMBELE VYA WIZARA KWA MWAKA 2017/2018

114. Mheshimiwa Spika, Wizara imejipangia maeneo muhimu ya utekelezaji kuwa ni vipaumbele kwa mwaka wa fedha 2017/2018. Vipaumbele hivyo ni kama vifuatavyo:-

- i. Kuimarisha miundombinu ya Habari.
- ii. Kuimarisha eneo la kihistoria la Bi Khole, Fukuchani na maeneo mengine.
- iii. Kutayarisha Sera ya Taifa ya Filamu.
- iv. Kujenga viwanja vya Michezo vya Wilaya Unguja na Pemba.

- v. Kuongeza ubora na wingi wa huduma za utalii na kuzitangaza ndani na nje ya nchi.

E. MWELEKEO WA BAJETI KWA MWAKA WA FEDHA 2017/2018.

115. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha wa 2017/2018, Wizara ya Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo imepangiwa jumla ya **shilingi 19,376,020,000/=**. Kati ya fedha hizo **shilingi 12,278,520,000/=** kwa matumizi ya kawaida na **shilingi 7,097,500,000/=** kwa utekelezaji wa miradi ya maendeleo.

116. Mheshimiwa Spika, katika fedha za miradi ya maendeleo Wizara imepangiwa jumla ya **shilingi 1,500,000,000/=** ikiwa ni mchango kutoka Serikalini kati ya hizo **shilingi 1,000,000,000/=** kwa mradi wa Maabara ya Utalii, **shilingi 500,000,000/=** ni kwa ajili ya mradi wa ujenzi wa viwanja vya Wilaya. Aidha, **shilingi 5,597,500,000/=** kwa ajili ya ujenzi wa Uwanja wa Mao-Tse-Tung ikiwa ni mchango kutoka Serikali ya Jamhuri ya Watu wa China (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 1F**).

F. KUWASILISHA BAJETI YA MFUMO WA PROGRAMU (PROGRAM BASED BUDGET - PBB) KWA MWAKA WA FEDHA 2017/2018.

117. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2017/2018 Wizara ya Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo itatumia jumla ya **shilingi 19,376,020,000/=** kwa ajili ya kutekeleza programu kuu tano ambazo ni:-

1. Programu ya Maendeleo ya Habari na Utangazaji. (**Shilingi 4,814,166,000/=**)
2. Programu ya Maendeleo ya Utamaduni na Michezo. (**Shilingi 2,733,006,000/=**)

3. Programu ya Utangazaji na Uhamasishaji wa Utalii. (**Shilingi 425,293,000/=**)
4. Programu ya Kuratibu na Kusimamia Maendeleo ya Utalii. (**Shilingi 1,152,507,000/=**)
5. Programu ya Uendeshaji na Mipango katika Sekta ya Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo. (**Shilingi 10,251,048,000/=**) (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 1G, 1H na 1I**)

Programu ya 1: Maendeleo ya Habari na Utangazaji.

118. Mheshimiwa Spika, programu ina jukumu la kuhakikisha kuwa na jamii iliyoimarika katika maendeleo ya kiuchumi, kijamii na kisiasa kupitia habari. Aidha, matokeo ya muda mrefu katika programu hii ni wananchi kupata na kutumia habari zenye kiwango bora. Programu hii imepangiwa jumla ya **shilingi 4,818,910,000/=** na imepangiwa kusimamia programu ndogo mbili:-

- Upatikanaji na Usambazaji wa Habari. (**Shilingi 4,599,766,000/=**)
- Usimamizi wa Vyombo vya Habari na Utangazaji. (**Shilingi 214,400,000/=**)

119. Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya upatikanaji na usambazaji wa habari inatekelezwa na Taasisi na Idara tofauti nazo ni, Shirika la Utangazaji Zanzibar (ZBC), Idara ya Habari Maelezo, Shirika la Magazeti ya Serikali, Chuo cha Uandishi wa Habari na Kampuni ya Usambazaji Maudhui (ZMUX), jukumu la msingi katika Programu ndogo ni kuarifu, kuelimisha na kuburudisha jamii, kuratibu uchapishaji wa magazeti ya Serikali ya Mapinduzi Zanzibar na kutoa mafunzo ya taaluma ya uandishi wa habari na mawasiliano. Huduma ambazo zinatarajiwa kutolewa ni urushaji wa vipindi kupitia TV na Redio, utoaji wa taarifa picha, makala, filamu na sinema, utoaji wa magazeti, utoaji wa mafunzo ya habari na mawasiliano na usambazaji wa maudhui ya utangazaji.

120. Mheshimiwa Spika, ili programu ndogo iweze kutekelezwa katika mwaka huu wa fedha 2017/2018 naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 4,599,766,000/=** kwa kazi za kawaida na makusanyo ya **Shilingi 1,748,600,000/=**.

121. Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya pili ni usimamizi wa vyombo vya habari na utangazaji ambayo inatekelezwa na Taasisi na Idara zifuatazo: Idara ya Habari Maelezo na Tume ya Utangazaji Zanzibar na jukumu la msingi katika programu ndogo hii ni kusimamia vyombo vya utangazaji vya Serikali na vya binafsi vinavyoanzishwa nchini ili kwenda sambamba na Sheria ya Habari na Utangazaji. Huduma ambayo inatarajiwa kutolewa ni udhibiti na usimamizi wa shughuli za habari na utangazaji kupitia Sera na Sheria za Habari na Utangazaji.

122. Mheshimiwa Spika, ili programu ndogo iweze kutekelezwa katika mwaka huu wa fedha 2017/2018, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 214,400,000 /=** kwa kazi za kawaida na makusanyo ya **shilingi 100,000,000/=**

Programu ya 2: Maendeleo ya Utamaduni na Michezo.

123. Mheshimiwa Spika, programu hii ina jukumu la kuhakikisha kuwa utamaduni wa Zanzibar unawaendeleza wasanii kiuchumi na kupunguza umasikini pamoja na kuifanya michezo kuwa ni sehemu ya kujenga afya na ajira kwa jamii. Aidha, matokeo ya muda mrefu ya programu hii ni kuwepo kwa soko la kazi za sanaa, uhifadhi wa utamaduni na kukuza michezo. Programu hii imepangiwa jumla ya **shilingi 2,733,006,000/=** na itakuwa na programu ndogo mbili.

- Uimarishaji wa Utamaduni na Maeneo ya Kihistoria. (**shilingi 2,369,486,000/=**)
- Uendelezaji na Ukuzaji wa Michezo. (**shilingi 363,520,000/=**)

124. Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya uimarishaji wa utamaduni na maeneo ya kihistoria inatekelezwa na Taasisi na Idara zifuatazo: Idara ya Utamaduni na Michezo, Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni, Baraza la Kiswahili, na Idara ya Makumbusho na Mambo ya Kale. Jukumu la msingi katika programu ndogo ni kusimamia, kuratibu, kuimarisha, kuendeleza na kudumisha shughuli zote za utamaduni Zanzibar. Huduma ambazo zinatarajiwa kutolewa ni uendelezaji na ukuzaji wa shughuli za utamaduni kwa wananchi, kurikodi kazi za sanaa kupitia studio ya filamu na muziki, uratibu wa kazi za sanaa na wasanii, ukaguzi wa filamu na sanaa za maonesho, utoaji wa elimu kuhusu matumizi fasaha ya Kiswahili, uhifadhi na uendelezaji wa maeneo ya kihistoria, uelimishaji na ushirikishaji wa jamii katika uhifadhi wa maeneo ya kihistoria na urithi wa utamaduni.

125. Mheshimiwa Spika, ili programu ndogo iweze kutekelezwa katika mwaka huu wa fedha 2017/2018 naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 2,369,486,000/=** kwa kazi za kawaida na makusanyo ya **shilingi 297,553,000/=**

126. Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya uendelezaji na ukuzaji wa michezo inatekelezwa na Taasisi na Idara zifuatazo: Idara ya Utamaduni na Michezo na Baraza la Taifa la Michezo. Jukumu la msingi katika programu ndogo ni kusimamia maendeleo ya michezo yote iliyosajiliwa nchini. Huduma ambazo zinatarajiwa kutolewa ni uratibu na uendelezaji wa shughuli za michezo, uendelezaji wa miundombinu ya michezo na usimamizi wa shughuli za vyama vya michezo kupitia Sheria ya Baraza la Taifa la Michezo.

127. Mheshimiwa Spika, ili programu ndogo iweze kufanya kazi zake katika mwaka huu wa fedha 2017/2018 naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 363,520,000/=** kwa kazi za kawaida.

Programu ya 3: Utangazaji na Uhamasishaji wa Utalii.

128. Mheshimiwa Spika, programu hii inatekelezwa na Kamisheni ya Utalii kupitia Idara ya Masoko yenye jukumu la kupanga mikakati na kuitangaza Zanzibar kiutalii ndani na nje ya nchi ili kuleta tija kwa maslahi ya Taifa.

129. Mheshimiwa Spika, lengo kuu la programu ni kuongeza tija ya Sekta ya Utalii kwa kuongeza ajira kwa jamii, idadi ya watalii na thamani yao. Matokeo ya muda mrefu katika programu hii ni kuifanya Zanzibar kuwa kituo bora cha utalii chenye kukidhi mahitaji ya jamii na watalii. Huduma inayotarajiwa kutolewa ni kuitangaza Zanzibar ndani na nje ya nchi.

130. Mheshimiwa Spika, ili programu hii iweze kutekelezwa kwa ufanisi katika mwaka huu wa fedha 2017/2018 naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 425,293,000/=** kwa kazi za kawaida.

Programu ya 4: Kuratibu na Kusimamia Maendeleo ya Utalii.

131. Mheshimiwa Spika, programu inatekelezwa na Kamisheni ya Utalii kupitia Idara ya Mipango na Sera, ina jukumu la kuratibu, kusimamia na kuendeleza utalii pamoja na kuwajengea uwezo na mazingira mazuri ya kazi wafanyakazi.

132. Mheshimiwa Spika, lengo kuu la programu hii ni kuwa na mazingira na rasilimali watu nzuri katika uandaaji, utekelezaji na usimamizi wa sera na mipango ya utalii. Matokeo ya muda mrefu katika programu hii ni kuwepo kwa utalii endelevu na wenye kuhimili ushindani. Huduma ambazo zinazotarajiwa kutolewa ni uratibu na uendelezaji wa utalii na kujenga uwezo na mazingira mazuri ya kazi kwa wafanyakazi.

133. Mheshimiwa Spika, ili programu iweze kutekelezwa kwa ufanisi katika mwaka huu wa fedha 2017/2018 naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 1,152,507,000/=** kwa kazi za kawaida na makusanyo ya **shilingi 4,000,000,000/=**.

Programu ya 5: Uendeshaji na Mipango katika Sekta ya Habari, Utamaduni, Utalii na Michezo.

134. Mheshimiwa Spika, programu hii ina jukumu la kusimamia na kuratibu mipango mikuu, sera na tafiti pamoja na usimamizi na uendeshaji mzuri wa rasilimali watu katika Wizara. Matokeo ya muda mrefu ya programu hii ni kuwepo kwa usimamizi bora wa mipango na uendeshaji wa rasilimali watu katika Wizara. Programu hii imepangiwa jumla ya **shilingi 10,251,048,000/=** na itasimamia programu ndogo tatu.

- Utawala na Uendeshaji katika Sekta za Habari, Utamaduni, Utalii na Michezo. (**Shilingi 1,972,352,000/=**)
- Kuratibu na Kusimamia Mipango Mikuu ya Wizara. (**shilingi 7,258,700,000/=**)
- Kuratibu na Kusimamia Utawala, Uendeshaji na Mipango ya Ofisi Kuu Pemba. (**Shilingi 1,019,996,000/=**)

- 135. Mheshimiwa Spika,** programu ndogo ya utawala na uendeshaji katika Sekta za Habari, Utamaduni, Utalii na Michezo itatekelezwa na Idara ya Uendeshaji na Utumishi ambayo ina jukumu la kusimamia shughuli zote za utawala, utumishi, maendeleo, wajibu na maslahi ya wafanyakazi wa Wizara.
- 136. Mheshimiwa Spika,** lengo kuu la programu ndogo hii ni usimamizi na uendeshaji mzuri wa rasilimali watu wa Wizara. Huduma zinazotarajiwa kutolewa ni kujenga uwezo na mazingira mazuri ya kazi kwa wafanyakazi na utayarishaji wa ripoti za fedha na ukaguzi.
- 137. Mheshimiwa Spika,** ili programu ndogo iweze kutekelezwa kwa ufanisi katika mwaka huu wa fedha 2017/2018 naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 1,972,352,000/=** kwa kazi za kawaida.
- 138. Mheshimiwa Spika,** programu ndogo ya kuratibu na kusimamia mipango mikuu ya Wizara ambayo inatekelezwa na Idara ya Mipango, Sera na Utafiti yenye jukumu la kupanga, kutayarisha, kuratibu, kufuatilia na kutathmini mipango, sera, tafiti na miradi ya maendeleo ya Wizara.
- 139. Mheshimiwa Spika,** lengo kuu la programu ndogo ni kusimamia na kuratibu mipango mikuu, sera na tafiti za Wizara. Huduma ambazo zinatarajiwa kutolewa ni uratibu wa sera na tafiti, kuratibu na kuandaa bajeti ya Wizara na kuratibu mipango na miradi ya maendeleo.
- 140. Mheshimiwa Spika,** ili programu ndogo iweze kutekelezwa kwa ufanisi katika mwaka huu wa fedha 2017/2018 naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 7,258,700,000/=**, kati ya hizo **shilingi 161,200,000/=** kwa kazi za kawaida na **shilingi 7,097,500,000/=** kwa utekelezaji wa kazi za maendeleo ambapo **shilingi 1,000,000,000/=** kwa ajili

ya Programu ya Maabara ya Utalii na **shilingi 500,000,000/=** kwa Ujenzi wa Viwanja vya Michezo vya Wilaya na **shilingi 5,597,500,000/=** kwa ajili ya Ujenzi wa Uwanja wa Mao-Tse-Tung ambazo ni mchango kutoka Serikali ya Jamhuri ya Watu wa China.

141. Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya kuratibu na kusimamia utawala, uendeshaji na mipango inatekelezwa na Ofisi Kuu Pemba, ambayo ina jukumu la kuratibu na kusimamia utekelezaji wa shughuli zote za Wizara Pemba. Programu ndogo hii ina jukumu la kuhakikisha mipango, malengo na shughuli zote za Wizara zilizopangwa zinatekelezwa kwa ufanisi kwa upande wa Pemba.

142. Mheshimiwa Spika, lengo kuu la programu ndogo ni kusimamia na kuratibu shughuli za Utawala, Uendeshaji na Mipango Mikuu ya Wizara katika Ofisi Kuu-Pemba. Huduma ambazo zinatarajiwa kutolewa ni uratibu wa sera, tafiti na mipango mikuu ya Ofisi Kuu-Pemba, kuratibu miradi ya maendeleo na kujenga uwezo na mazingira mazuri ya kazi kwa wafanyakazi.

143. Mheshimiwa Spika, ili programu ndogo hii iweze kutekelezwa kwa ufanisi katika mwaka huu wa fedha 2017/2018 naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 1,019,996,000/=** kwa kazi za kawaida.

G. SHUKRANI

144. Mheshimiwa Spika, kabla ya kumaliza hotuba yangu naomba kuwashukuru wote waliochangia katika kutayarisha hotuba hii. Shukurani maalumu ziwaendee Mhe. Naibu Waziri Bi. Choum Kombo Khamis, Mshauri wa Waziri wa Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo Mhe. Abdalla Mwinyi Khamis, Katibu Mkuu Nd. Omar Hassan Omar, Naibu Katibu Mkuu Dkt. Amina Ameir Issa, Naibu Katibu Mkuu Habari Nd. Hassan A. Mitawi, Makatibu Watendaji,

Afisa Mdamini Pemba, Wakurugenzi, Wakuu wengine wa Taasisi za Wizara na wasaidizi wao wote kwa kufanya kazi kwa juhudi, maarifa, uadilifu na umakini mkubwa. Kwa kweli wamekuwa wakinisaidia sana kutekeleza majukumu yangu. Pia, nawashukuru Wenyeviti wa Kamati na Bodi mbali mbali kwa kusimamia vyema taasisi zetu na kunishauri kwa hekima na busara.

145. Mheshimiwa Spika, naomba kuwashukuru wafanyakazi, wanamichezo, wasanii, washirika wa utalii na wananchi wote wa Unguja na Pemba kwa michango yao katika kufanikisha shughuli za Wizara yangu. Pia shukurani za pekee ziende kwa Vyombo vya Habari vya Serikali na Binafsi, kwa kufanikisha kurusha vipindi mbali mbali vya kuelimisha jamii kiuchumi, kijamii na kisiasa.

146. Mheshimiwa Spika, naomba kuchukua fursa hii kuishukuru Wizara ya Fedha na Mipango kwa ushirikiano mkubwa waliotupa kwa mahitaji ya fedha na ushauri.

147. Mheshimiwa Spika, naomba uniruhusu nizishukuru nchi mbali mbali na Mashirika kadhaa ikiwemo Serikali ya Jamhuri ya Watu wa China, Misri, Ujerumani, Oman, Iran, Kenya, Uganda, Ethiopia, Shirika la UNESCO, Shirika la Urithi wa Dunia na Shirika la Utangazaji la Ujerumani (DW) tuliyoshirikiana nao katika utekelezaji wa majukumu ya Wizara.

148. Mheshimiwa Spika, mwisho naomba kukushukuru wewe binafsi, pamoja na Waheshimiwa wajumbe wote wa Baraza lako Tukufu kwa kunisikiliza kwa utulivu na umakini mkubwa.

H. MAOMBI YA FEDHA KWA AJILI YA KUTEKELEZA PROGRAMU ZA WIZARA KWA MWAKA WA FEDHA 2017/2018.

149. Mheshimiwa Spika, naliomba Baraza lako Tukufu kujadili kwa kina matumizi ya jumla ya **shilingi 19,376,020,000/=**. Kati ya hizo **shilingi 12,117,320,000/=** kwa kazi za kawaida, **shilingi 5,597,500,000/=** ni mchango kutoka Serikali ya Jamhuri ya Watu wa China kwa ajili ya Ujenzi wa Uwanja wa Mao-Tse-Tung na **shilingi 1,000,000,000/=** kwa utekelezaji wa Programu ya Maabara ya Utalii na **shilingi 500,000,000/=** kwa ujenzi wa viwanja vya Wilaya. Aidha, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishhe makusanyo ya mapato ya **shilingi 4,468,303,000/=** kwa fedha zinazoingia katika Mfuko Mkuu wa Serikali. Pia, makusanyo ya **shilingi 1,710,000,000/=** ambazo hukusanywa na taasisi zilizoruhusiwa kutumia makusanyo hayo.

150. Mheshimiwa Spika, kwa heshima kubwa nawaomba wajumbe wa Baraza lako Tukufu wajadili, watushauri, watuelekeze na baadae watupitishie bajeti hii ya Wizara ya Habari, Utalii, Utamaduni na Michezo.

151. Mheshimiwa Spika,

Naomba Kutoa Hoja.

VIAMBATISHO

KIAMBATISHO NAMBA 1 A

FEDHA ZILIZOINGIZWA KUENZIA JULAI 2016 HADI MACHI 2017 KWA

MATUMIZI YA KAWAIDA

TAASISI ZISIZOPOKEA RUZUKU

NO.	TAASISI	MAELEZO	BAJETI 2016/2017	FEDHA ZILIZOPATIKANA JULAI -MACHI 2016/2017	ASILIMIA
1	Ofisi Kuu Pemba	Mishahara	428,539,000	333,138,450	78%
		Matumizi Mengineyo	534,789,000	312,806,000	58%
	JUMLA		963,328,000	645,944,450	67%
2	Idara ya Mipango, Sera na Utafiti	Mishahara	-	-	
		Matumizi Mengineyo	136,505,000	102,214,450	75%
	JUMLA		136,505,000	102,214,450	75%
3	Idara ya Uendeshaji na Utumishi	Mishahara	1,050,682,000	782,927,900	75%
		Matumizi Mengineyo	595,053,000	316,257,300	53%
	JUMLA		1,645,735,000	1,099,185,200	67%
4	Idara ya Habari Maelezo	Mishahara	208,219,000	158,136,550	76%
		Matumizi Mengineyo	112,170,000	98,336,120	88%
	JUMLA		320,389,000	256,472,670	80%
5	Idara ya Utamaduni na Michezo	Mishahara	618,519,000	490,541,450	79%
		Matumizi Mengineyo	290,201,000	212,154,046	73%
	JUMLA		908,720,000	702,695,496	77%
6	Idara ya Makumbusho na Mambo ya kale	Mishahara	418,941,000	276,626,850	66%
		Matumizi Mengineyo	219,282,000	147,786,650	67%
	JUMLA		638,223,000	424,413,500	67%
7	Kamisheni ya Utalii	Mishahara	576,100,000	398,864,660	69%
		Matumizi		479,609,776	89%

		Mengineyo	536,800,000		
	JUMLA		1,112,900,000	878,474,436	79%
	JUMLA YA MISHAHARA		3,301,000,000	2,440,235,860	74%
	JUMLA YA MATUMIZI MENGINEYO		2,424,800,000	1,669,164,242	69%
	JUMLA KUU KWA TAASISI ZISIZOPOKEA RUZUKU		5,725,800,000	4,109,400,102	72%

TAASISI ZA RUZUKU

NO.	TAASISI	MAELEZO	BAJETI 2016/2017	FEDHA ZILIZOPATIKANA JULAI -MACHI 2016/2017	ASILIMIA
1	Shirika la Utangazaji (ZBC)	Mishahara	1,463,327,000	1,127,250,650	77%
		Matumizi			
		Mengineyo	392,000,000	308,926,301	79%
	JUMLA		1,855,327,000	1,436,176,951	77%
2	Shirika la Magazeti ya Serikali	Mishahara	287,592,000	215,586,500	75%
		Matumizi			
		Mengineyo	238,000,000	202,500,000	85%
	JUMLA		525,592,000	418,086,500	80%
3	Chuo cha Uandishi wa Habari	Mishahara	278,343,000	306,184,600	110%
		Matumizi			
		Mengineyo	56,000,000	56,000,000	100%
	JUMLA		334,343,000	362,184,600	108%
4	Tume ya Utangazaji	Mishahara	163,144,000	102,754,600	63%
		Matumizi			
		Mengineyo	56,000,000	48,620,135	87%
	JUMLA		219,144,000	151,374,735	69%
5	Chuo cha Maendeleo ya Utalii	Mishahara	366,194,000	279,006,350	76%
		Matumizi			
		Mengineyo	42,000,000	42,000,000	100%
	JUMLA		408,194,000	321,006,350	79%
6	Baraza la Kiswahili	Mishahara	-		
		Matumizi		37,153,400	88%

		Mengineyo	42,000,000		
	JUMLA		42,000,000	37,153,400	88%
7	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni	Mishahara			
		Matumizi Mengineyo	84,000,000	63,317,074	75%
	JUMLA		84,000,000	63,317,074	75%
8	Baraza la Michezo	Mishahara	-		
		Matumizi Mengineyo	84,000,000	84,000,000	100%
	JUMLA		84,000,000	84,000,000	100%
9	Kampuni ya Usambazaji Maudhui (ZMUX)	Mishahara			
		Matumizi Mengineyo	406,000,000	323,740,800	80%
	JUMLA		406,000,000	323,740,800	80%
	JUMLA YA MISHAHARA YA RUZUKU		2,558,600,000	2,030,782,700	79%
	JUMLA YA MATUMIZI MENGINEYO YA RUZUKU		1,400,000,000	1,166,257,710	83%
	JUMLA KUU YA RUZUKU		3,958,600,000	3,197,040,410	81%
	JUMLA YA MISHAHARA KWA WIZARA		5,859,600,000	4,471,018,560	76%
	JUMLA YA MATUMIZI MENGINEYO YA WIZARA		3,824,800,000	2,835,422,052	74%
	JUMLA KUU YA WIZARA (MATUMIZI YA KAWAIDA) A		9,684,400,000	7,306,440,612	75%
MIRADI YA MAENDELEO					
1	Maabara ya Utalii		600,000,000	315,750,000	53%
2	Ujenzi wa Uwanja wa Mao Tse Tung (SMZ)		400,000,000	373,785,000	93%
3	Ujenzi wa		5,597,500,000	-	-

	Uwanja wa Mao Tse Tung (Washirika wa Maendeleo)				
	JUMLA KUU YA WIZARA (MIRADI YA MAENDELEO) B		6,597,500,000	689,535,000	10.5%
	JUMLA KUU YA WIZARA (A+B)		16,281,900,000	7,995,975,612	49%

**KIAMBATISHO NAMBA 1B
MAPATO YALIYOKUSANYWA JULAI 2016 HADI MACHI 2017
MAPATO YANAYOINGIA HAZINA**

NO.	TAASISI	BAJETI	MAPATO YALIYOKUSANYWA JULAI HADI MACHI 2016/17	ASILIMIA
1	Idara ya Habari Maelezo	55,000,000	26,676,750	49%
2	Tume ya Utangazaji	100,000,000	51,188,000	51%
3	Idara ya Makumbusho na Mambo ya Kale	250,000,000	109,914,202	44%
4	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni	120,000,000	56,760,000	47%
5	Baraza la Kiswahili	22,268,000	3,436,000	15%
6	Kamisheni ya Utalii	2,000,000,000	2,058,936,094	103%
	JUMLA	2,547,268,000	2,306,911,046	91%

**KIAMBATISHO NAMBA 1C
MAPATO YANAYOTUMIWA NA TAASISI HUSIKA**

NO.	TAASISI	BAJETI 2016/2017	MAPATO YALIYOKUSANYWA JULAI HADI HADI MACHI 2017	ASILIMIA
1	Chuo cha Uandishi wa Habari	200,000,000	125,797,671	63%
2	Chuo cha Maendeleo ya Utalii	530,000,000	297,930,509	56%
3	Shirika la Magazeti ya Serikali	550,000,000	509,852,546	93%
4	Shirika la Utangazaji (ZBC)	500,000,000	434,575,347	87%
5	Kampuni ya Usambazaji Maudhui (ZMUX)	230,000,000	62,658,000	27%
	JUMLA	2,010,000,000	1,430,814,073	71%

KIAMBATISHO NAMBA 1D**FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017 KWA KILA PROGRAMU NDOGO****Programu ndogo ya Upatikanaji na Usambazaji wa Habari**

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
1	Shirika la Utangazaji Zanzibar	1,855,327,000	1,436,176,951	77%
2	Idara ya Habari Maelezo	320,389,000	256,472,670	80%
3	Shirika la Magazeti ya Serikali	525,592,000	418,086,000	80%
4	Chuo cha Uandishi wa Habari	334,144,000	362,184,600	108%
5	Kampuni ya Usambazaji Maudhui (ZMUX)	406,000,000	323,740,800	80%
	JUMLA	3,441,452,000	2,796,661,021	81%

Programu ndogo ya Usimamizi wa Vyombo vya Habari na Utangazaji

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
	Tume ya Utangazaji Zanzibar	219,144,000	151,374,735	69%
	JUMLA	219,144,000	151,374,735	69%

Programu ndogo ya Uimarishaji wa Utamaduni na Maeneo ya Kihistoria

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
1	Idara ya Utamaduni na Michezo	744,720,000	583,889,231	78%
2	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni	84,000,000	63,317,074	75%
3	Baraza la Kiswahili	42,000,000	37,153,400	88%
4	Idara ya Makumbusho na Mambo ya Kale	638,223,000	424,413,500	67%
	JUMLA	1,508,943,000	1,108,773,205	73%

Programu ndogo ya Uendelezaji wa Utalii na Ukuzaji wa Michezo

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
1	Chuo cha Maendeleo ya Utalii	408,194,000	321,006,350	79%
2	Idara ya Utamaduni na Michezo	164,000,000	118,806,265	72%
3	Baraza la Michezo	84,000,000	84,000,000	100%
	JUMLA	656,194,000	523,812,615	80%

Programu ya Utangazaji na Uhamasishaji wa Utalii

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
	Kamisheni ya Utalii	208,505,000	196,130,578	95%
	JUMLA	208,505,000	196,130,578	95%

Programu ya Kuratibu na Kusimamia Maendeleo ya Utalii

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
	Kamisheni ya Utalii	904,395,000	682,343,858	75%
	JUMLA	904,395,000	682,343,858	75%

Programu ndogo ya Uendeshaji Na Usimamizi wa Sekta za Habari, Utamaduni, Utalii na Michezo

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
1	Idara ya Uendeshaji na Utumishi	1,645,735,000	1,099,185,200	67%
	JUMLA	1,645,735,000	1,099,185,200	67%

Programu ndogo ya Kuratibu na Kusimamia Mipango Mikuu ya Wizara

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
	Idara ya Mipango, Sera na Utafiti	136,505,000	102,214,450	75%
	JUMLA	136,505,000	102,214,450	75%
	Mradi wa Maabara ya Utalii	600,000,000	373,785,000	62%
1	Mradi wa Ujenzi wa Uwanja wa Mao Tse Tung	400,000,000	315,750,000	79%
	JUMLA KUU	1,000,000,000	689,535,000	69%

Programu ndogo ya Kuratibu na Kusimamia Uendeshaji na Mipango ya Ofisi Kuu Pemba

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
	Ofisi Kuu Pemba	963,328,000	645,944,450	67%
	JUMLA	963,328,000	645,944,450	67%

KIAMBATISHO NAMBA 1E

FEDHA ZILIZOKUSANYWA JULAI 2016 HADI MACHI 2017 KWA KILA PROGRAMU NDOGO

Programu ndogo ya Upatikanaji na Usambazaji wa Habari

	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
1.	Shirika la Utangazaji Zanzibar	500,000,000	434,575,347	87%
2	Idara ya Habari Maelezo	55,000,000	26,676,750	49%
3	Shirika la Magazeti ya Serikali	550,000,000	509,852,546	93%
4	Chuo cha Uandishi wa Habari	200,000,000	125,797,671	63%
5	Kampuni ya Usambazaji wa Maudhui (ZMUX)	230,000,000	62,658,000	27%
	JUMLA	1,535,000,000	1,159,560,314	75%

Programu ndogo ya Usimamizi wa Vyombo vya Habari na Utanagzaji

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILİYOPATIKANA JULY 2016 HADI MARCH 2017	ASILIMIA
	Tume ya Utangazaji Zanzibar	100,000,000	51,188,000	51%
	JUMLA	100,000,000	51,188,000	51%

Programu ndogo ya Uimarishaji wa Utamaduni na Maeneo ya Kihistoria

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILİYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
1	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni	120,000,000	56,760,000	47%
2	Baraza la Kiswahili	22,268,000	3,436,000	15%
3	Idara ya Makumbusho na Mambo ya Kale	250,000,000	109,914,202	44%
	JUMLA	392,368,000	170,110,202	43%

Programu ndogo ya Uendelezaji wa Utalii na Ukuzaji wa Michezo

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILİYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
	Chuo cha Maendeleo ya Utalii	530,000,000	297,930,509	56%
	JUMLA	530,000,000	297,930,509	56%

Programu ya Kuratibu na Kusimamia Maendeleo ya Utalii

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILİYOPATIKANA JULAI 2016 HADI MACHI 2017	ASILIMIA
	Kamisheni ya Utalii	2,000,000,000	2,058,936,094	103%
	JUMLA	2,000,000,000	2,058,936,094	103%

KIAMBATISHO NAMBA 1F**BAJETI INAYOOMBWA NA WIZARA YA HABARI, UTALII, UTAMADUNI NA MICHEZO KWA MWAKA WA FEDHA 2017/2018****TAASISI ZISIZOPOKEA RUZUKU**

NO.	TAASISI	MAELEZO	BAJETI 2017/2018
1	Ofisi Kuu Pemba	Mishahara	654,996,000
		Matumizi Mengineyo	365,000,000
	JUMLA		1,019,996,000
2	Idara ya Mipango, Sera na Utafiti	Mishahara	-
		Matumizi Mengineyo	161,200,000
	JUMLA		161,200,000
3	Idara ya Uendeshaji na Utumishi	Mishahara	1,277,352,000
		Matumizi Mengineyo	695,000,000
	JUMLA		1,972,352,000
4	Idara ya Habari Maelezo	Mishahara	317,466,000
		Matumizi Mengineyo	150,000,000
	JUMLA		467,466,000
5	Idara ya Utamaduni na Michezo	Mishahara	1,028,652,000
		Matumizi Mengineyo	450,000,000
	JUMLA		1,478,652,000
6	Idara ya Makumbusho na Mambo ya kale	Mishahara	680,454,000
		Matumizi Mengineyo	400,000,000
	JUMLA		1,080,454,000
7	Kamisheni ya Utalii	Mishahara	677,800,000
		Matumizi Mengineyo	900,000,000
	JUMLA		1,577,800,000
	JUMLA YA MISHAHARA		4,636,720,000
	JUMLA YA MATUMIZI MENGINEYO		

			3,121,200,000
	JUMLA KUU KWA TAASISI ZISIZOPOKEA RUZUKU		7,757,920,000

TAASISI ZA RUZUKU

NO.	TAASISI	MAELEZO	BAJETI 2017/2018
1	Shirika la Utangazaji (ZBC)	Mishahara	2,200,500,000
		Matumizi Mengineyo	369,400,000
	JUMLA		2,569,900,000
2	Shirika la Magazeti ya Serikali	Mishahara	422,100,000
		Matumizi Mengineyo	196,600,000
	JUMLA		618,700,000
3	Chuo cha Uandishi wa Habari	Mishahara	496,100,000
		Matumizi Mengineyo	111,300,000
	JUMLA		607,400,000
4	Tume ya Utangazaji	Mishahara	171,100,000
		Matumizi Mengineyo	43,300,000
	JUMLA		214,400,000
5	Chuo cha Maendeleo ya Utalii	Mishahara	-
		Matumizi Mengineyo	-
	JUMLA		-
6	Baraza la Kiswahili	Mishahara	-
		Matumizi Mengineyo	32,100,000
	JUMLA		32,100,000
7	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni	Mishahara	-
		Matumizi Mengineyo	70,900,000
	JUMLA		70,900,000
8	Baraza la Michezo	Mishahara	-
		Matumizi Mengineyo	70,900,000
	JUMLA		70,900,000
9	Kampuni ya Usambazaji Maudhui (ZMUX)	Mishahara	-
		Matumizi	

		Mengineyo	336,300,000
	JUMLA		336,300,000
	JUMLA YA MISHAHARA YA RUZUKU		3,289,800,000
	JUMLA YA MATUMIZI MENGINEYO YA RUZUKU		1,230,800,000
	JUMLA KUU YA RUZUKU		4,520,600,000
	JUMLA YA MISHAHARA KWA WIZARA		7,926,520,000
	JUMLA YA MATUMIZI MENGINEYO YA WIZARA		4,352,000,000
	JUMLA KUU YA WIZARA (MATUMIZI YA KAWAIDA) A		12,278,520,000
MIRADI YA MAENDELEO			
1	Maabara ya Utalii SMZ		1,000,000,000
2	Ujenzi wa viwanja vya Wilaya SMZ		500,000,000
3	Ujenzi wa uwanja wa Mao Tsu Tung (Ruzuku Nje Chaina)		5,597,500,000
	JUMLA KUU YA WIZARA (MIRADI YA MAENDELEO) B		7,097,500,000
	JUMLA KUU YA WIZARA (A+B)		19,376,020,000

**KIAMBATISHO NAMBA 1G
BAJETI INAYOOMBWA KWA MWAKA WA FEDHA 2017/2018 KWA KILA
PROGRAMU NDOGO
Programu ndogo ya Upatikanaji na Usambazaji wa Habari**

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018 MATUMIZI	BAJETI 2017/2018 MAPATO
1	Shirika la Utangazaji Zanzibar	2,569,900,000	600,000,000
2	Idara ya Habari Maelezo	467,466,000	38,600,000
3	Shirika la Magazeti ya Serikali	618,700,000	650,000,000
4	Chuo cha Uandishi wa Habari	607,400,000	210,000,000
5	Kampuni ya Usambazaji wa Maudhui (ZMUX)	336,300,000	250,000,000
	JUMLA	4,599,766,000	1,748,600,000

Programu ndogo ya Usimamizi wa Vyombo vya Habari na Utangazaji

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018 MATUMIZI	BAJETI 2017/2018 MAPATO
	Tume ya Utangazaji Zanzibar	214,400,000	100,000,000
	JUMLA	214,400,000	100,000,000

Programu ndogo ya Uimarishaji wa Utamaduni na Maeneo ya Kihistoria

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018 MATUMIZI	BAJETI 2017/2018 MAPATO
1	Idara ya Utamaduni na Michezo	1,186,032,000	-
2	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni	70,900,000	93,250,000
3	Baraza la Kiswahili	32,100,000	14,303,000
4	Idara ya Makumbusho	1,080,454,000	190,000,000
	JUMLA	2,369,486,000	297,553,000

Programu ndogo ya Uendelezaji na Ukuzaji wa Michezo

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018 MATUMIZI	BAJETI 2017/2018 MAPATO
1	Idara ya Utamaduni na Michezo	292,620,000	-
2	Baraza la Michezo	70,900,000	-
	JUMLA	363,520,000	-

Programu ya Utangazaji na Uhamasishaji Utalii

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018 MATUMIZI	BAJETI 2017/2018 MAPATO
	Kamisheni ya Utalii (Idara ya Masoko)	425,293,000	-
	JUMLA	425,293,000	-

Programu ya Kuratibu na Kusimamia Maendeleo ya Utalii

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018 MATUMIZI	BAJETI 2017/2018 MAPATO
	Kamisheni ya Utalii (Idara ya Mipango)	1,152,507,000	4,000,000,000
	JUMLA	1,152,507,000	4,000,000,000

Programu ndogo ya Uendeshaji na Usimamizi wa Sekta za Habari, Utamaduni, Utalii na Michezo

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018 MATUMIZI	BAJETI 2017/2018 MAPATO
	Idara ya Uendeshaji na Utumishi	1,972,352,000	-
	JUMLA	1,972,352,000	-

Programu ndogo ya Kuratibu na Kusimamia Mipango Mikuu ya Wizara

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018 MATUMIZI	BAJETI 2017/2018 MAPATO
1.	Idara ya Mipango Sera na Utafiti	161,200,000	
2.	Mradi wa Maabara ya Utalii Zanzibar (SMZ)	1,000,000,000	
3.	Mradi wa Ujenzi wa Uwanja wa Mao-tse-Tung (CHINA)	5,597,500,000	-
4.	Mradi wa Ujenzi wa viwanja vya Wilaya (SMZ)	500,000,000	-
	JUMLA	7,258,700,000	-

Programu ndogo ya Kuratibu na Kusimamia Uendeshaji na Mipango ya Ofisi Kuu Pemba

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018 MATUMIZI	BAJETI 2017/2018 MAPATO
	Ofisi Kuu Pemba	1,019,996,000	32,150,000
	JUMLA	1,019,996,000	32,150,000

KIAMBATISHI NAMBA 1H

MAKADIRIO YA MAPATO KWA MWAKA WA FEDHA 2017/2018

MAPATO YANAYOINGIA HAZINA

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018
1	Idara ya Habari Maelezo	38,600,000
2	Tume ya Utangazaji	100,000,000
3.	Idara ya Makumbusho na Mambo ya Kale	190,000,000
4	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni	93,250,000
5	Baraza la Kiswahili	14,303,000
6	Ofisi Kuu Pemba	32,150,000
	JUMLA NDOGO	468,303,000
	Kamisheni ya Utalii	4,000,000,000
	JUMLA NDOGO	4,000,000,000
	JUMLA	4,468,303,000

**KIAMBATISHO NAMBA 1I
MAPATO YANAYOTUMIWA NA TAASISI HUSIKA**

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018
1	Chuo cha Uandishi wa Habari	210,000,000
2	Shirika la Magazeti ya Serikali	650,000,000
3	Shirika la Utangazaji (ZBC)	600,000,000
4	Kampuni ya Usambazaji Maudhui (ZMUX)	250,000,000
	JUMLA	1,710,000,000

KIAMBATISHO NAMBA 2**WAFANYAKAZI WA WIZARA YA HABARI, UTALII, UTAMADUNI NA MICHEZO
AMBAO WAMEKWENDA MASOMONI MWAKA 2016/2017**

	Jina Kamili	Jinsia	Taasisi	Fani	Kiwango	Muda	Chuo
1.	Nd. Khamisuu Hamid Moh'd	M/ke	Idara ya Uendeshaji na Utumishi	Public Administration	Shahada ya Pili	Miaka 2	Zanzibar University
2.	Nd. Ali Mohammed Ali	M/me	Idara ya Uendeshaji na Utumishi	Public Administration	Stashahada	Miaka 2	Bishop Barham University Kabale Uganda
3.	Nd. Mwanajuma Muki Makame	M/ke	Idara ya Uendeshaji na Utumishi	Record Management	Stashahada	Miaka 2	ICPS
4.	Nd. Naomi Kurwa Shija	M/ke	Idara ya Uendeshaji na Utumishi	Record Management	Cheti	Mwaka 1	ICPS
5.	Nd. Saada Suleiman Haji	M/ke	Idara ya Mipango, Sera	Development Policy	Shahada ya Pili	Miaka 2	Mzumbe University.
6.	Nd. Khalfan MohaM/med	M/me	Kamisheni ya Utalii	Business Administration	Shahada ya Pili	Miaka 2	Zanzibar University
7.	Nd. Maulid Hassan Chum	M/me	Chuo cha Uandishi wa Habari	Record Management	Stashahada	Miaka 2	ICPS
8.	Nd. Iddi Haji Issa	M/me	Idara ya Habari Maelezo	Mass Communication	Shahada ya Kwanza	Miaka 2	Christian University Uganda
9.	Nd. Mwantanga Juma Khamis	M/ke	Idara ya Habari Maelezo	Arts in Mass Communication	Shahada ya Kwanza	Miaka 2	Bishop Barham University Kabale Uganda
10.	Nd. Fatma Fundi Salum	M/ke	Idara ya Habari Maelezo	Information Technology	Stashahada	Miaka 2	ICPS
11.	Nd. Shinuna Ali Hassan	M/ke	BASSFU	Human Resource Mgt	Stashahada	Miaka 2	IPA
12.	Nd. Ilyasa Mzee Juma	M/ke	BASSFU	Human Resource Mgt	Stashahada	Miaka 2	IPA
13.	Nd. Mour-tala Moh'd Ali	M/me	BASSFU	Information Technology	Stashahada	Miaka 2	Karume Collage
14.	Nd. Abdul-Aziz Salim Abdul-Aziz	M/me	ZIToD	Tourism	Shahada ya Pili	Miaka 2	The Cyprus of Marketing Institute
15.	Nd. Fatma Ali Juma	M/ke	ZIToD	Air Fair and Ticketing	Stashahada	Miaka 2	Mark Air Travel Academy Dar es Salaam
16.	Nd. Hassan Mrisho Haji	M/me	ZIToD	IT and Management	Shahada ya Pili	Miaka 2	IFM
17.	Nd. Issa Mussa Ali	M/me	ZIToD	Air Fair and Ticketing	Stashahada	Miaka 2	Mark Air Travel Academy Dar es Salaam
18.	Nd. Amina Abdulla	M/ke	ZIToD	Economics	Shahada ya Kwanza	Miaka 3	Zanzibar University

19.	Nd. Safia Ujudi Mchavu	M/ke	ZIToD	Tourism	Shahada ya Pili	Miaka 2	Iringa University
20.	Nd. Zaituni Mussa Ali	M/ke	ZIToD	Tourism Management & Marketing	Shahada ya Pili	Mwaka 1	Bournemouth University (UK)
21.	Nd. Nafla Seif Abrahaman	M/ke	ZIToD	Secretary	Cheti	Mwaka 1	IPA
22.	Nd. Msena Mussa Hamad	M/me	ZIToD	Procurement & Supply	Shahada ya Kwanza	Miaka 3	ICPS
23.	Nd. Hamed Abdalla Abdalla	M/me	ZIToD	Tourism Management & Marketing	Shahada ya Pili	Miaka 2	Makerere University (Uganda).
24.	Nd. Suleiman Juma Mussa	M/me	ZIToD	Ufundi	Cheti	Mwaka 1	Chuo cha Ufundi JKU
25.	Nd. Muhammad	M/me	ZIToD	Ufundi	Cheti	Mwaka 1	Chuo cha Ufundi JKU.
26.	Nd. Halima Juma Omari	M/ke	Makumbusho na Mambo ya Kale	Project Planing & Management	Shahada ya Pili	Miaka 2	Chuo Kikuu Kabale Uganda
27.	Nd. Kei Mohammed Abdalla	M/ke	Makumbusho na Mambo ya Kale	Tourism Management & Marketing	Shahada ya Kwanza	Miaka 3	SUZA
28.	Nd. Faida Ramadhani Senga	M/me	Makumbusho na Mambo ya Kale	Tourism Management and Marketing	Shahada ya Kwanza	Miaka 3	SUZA
29.	Nd. Ibrahim Ali Sharifu	M/me	Makumbusho na Mambo ya Kale	Tourism Management & Marketing	Shahada ya Kwaza	Miaka 3	SUZA
30.	Nd. Zuhura A. Juma	M/ke	Makumbusho na Mambo ya Kale	Tourism Management & Marketing	Shahada ya Kwanza	Miaka 3	SUZA
31.	Nd. Mjaka Bakari Ali	M/me	Makumbusho na Mambo ya Kale	Electricity	Cheti	Miaka 2	Elimu Mbadala Forodhani
32.	Nd. Aisha Mohd Khamis	M/ke	Shirika la Utangazaji (ZBC)	A/C Islamic Banking	Shahada ya Kwanza	Miaka 3	ICPU
33.	Nd. Mwanakhamis Sosi Ameir	M/ke	Shirika la Utangazaji (ZBC)	Journalism	Stashahada	Miaka 2	Royal Collage
34.	Nd. Hadia Kombo Hussein	M/ke	Shirika la Utangazaji (ZBC)	Journalism	Stashahada	Miaka 2	Royal Collage
35.	Nd. Saada Janabi Amour	M/ke	Shirika la Utangazaji (ZBC)	Journalism	Stashahada	Miaka 2	Royal Collage
36.	Nd. Zuhura Mgeni Mwalim	M/ke	Shirika la Utangazaji (ZBC)	Journalism	Stashahada	Miaka 2	Open Royal Collage
37.	Nd. Fatma Mussa Moh'd	M/ke	Shirika la Utangazaji (ZBC)	ICT	Stashahada	Miaka 2	ZIToD

38.	Nd. Hidaya Abdalla Salum.	M/ke	Shirika la Utangazaji (ZBC)	ICT	Stashahada	Miaka 2	ZIToD
39.	Nd. Rajab Khamis Rashid	M/me	Shirika la Utangazaji (ZBC)	Information Technology	Stashahada	Miaka 2	ZIToD
40.	Nd. Saada Hassan Chande	M/ke	Shirika la Utangazaji (ZBC)	Secretary	Stashahada	Miaka 2	IPA
41.	Nd. Amina Moh'd	M/ke	Shirika la Utangazaji (ZBC)	Journalism	Stashahada	Miaka 2	Royal Collage
42.	Nd. Khadija Mussa Ali	M/ke	Ofisi Kuu Pemba	Information Technology	Stashahada	Miaka 2	Dar Collage

KIAMBATISHO NAMBA 3**MASHINDANO MBALI MBALI AMBAYO ZANZIBAR ZILISHIRIKI KWA MWAKA 2016/2017**

S/NO.	CHAMA	MASHINDANO	PAHALA	MAELEZO
1.	Chama cha Netiboli	Mashindano ya Afrika Mashariki ya mchezo wa Netiboli	Nairobi-Kenya, 2017	Timu mbili zimeshiriki lakini hazikufanya vizuri.
		Mashindano ya Klabu Bingwa ya Zanzibar	Zanzibar, 2017	Kwa upande wa wanaume timu ya JKU ilipata nafasi ya kwanza na Polisi wa pili na kwa wanawake timu Mafunzo ilipata nafasi ya kwanza na JKU nafasi ya pili.
2.	Chama cha Mchezo wa Kuogelea	Mashindano ya Klabu Bingwa ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mchezo wa kuogelea	Dar-es-salaam, Machi, 2017	Timu ya KMKM ilipata ushindi wa tisa wa jumla katika timu 15 na kupata medali nne za fedha na nne za shaba na Timu ya WAHOO ilipata ushindi wa sita jumla.
3.	Chama cha Mpira wa Wavu	Mashindano ya Klabu bingwa ya Volleyball	Pemba, 2016	Kwa upande wa wanaume timu ya Polisi ilipata nafasi ya kwanza na Polisi wa pili na kwa wanawake timu Wete Stars ilipata nafasi ya kwanza na Makoongwe nafasi ya pili.
		Mashindano ya ligi kuu ya Muungano	Dar es salaam, 2017	Timu ya mafunzo ilitolewa katika hatua ya nusu fainali na timu ya Polisi ilitolewa katika ngazi ya makundi.
4.	Chama cha mpira wa Miguu	Mashindano ya kimataifa ya Kombe la Mapinduzi	Zanzibar, Januari, 2017	Timu ya Azam kutoka Dar es salaam ilipata mshindi wa kwanza
		Mashindano ya CECAFA	Uganda, 2016	Timu ya wanawake ya Zanzibar wameshiriki katika mashindano hayo.
5.	Chama cha Mpira wa Vikapu	Mashindano ya Klabu Bingwa ya Zanzibar	Pemba, 2016	Timu ya Polisi ilipata ushindi wa kwanza na Timu ya Nyuki walipata ushindi wa pili.
		Mashindano ya ligi kuu ya Muungano	Zanzibar, 2017	Timu ya Nyuki wanaume ya Zanzibar walipata mshindi wa kwanza na JKT Star wanawake wamepata mshindi wa kwanza
6.	Chama cha	Mashindano ya 11 ya	Zanzibar, Machi,	Zanzibar ilipata mshindi

	JUDO	Afrika Mashariki	2017	wa tatu kwa kupata Medali moja ya dhahabu, nne fedha na nne shaba kwa upande wa wanaume na wanawake walipata ushindi wa tatu kwa kupata medali moja ya dhahabu, moja ya fedha, na moja shaba.
		Mashindano ya “Zanzibar Budokan Cup”	Zanzibar, Disemba, 2016	Vilabu mbali mbali kutoka Unguja, Pemba na Tanzania Bara vilishiriki mashindano hayo
7.	Chama cha Riadha	Mashindano ya Vilabu	Zanzibar, 2016	Timu ya KMKM ilipata nafasi ya kwanza na JKU nafasi ya pili
		Mashindano ya Kimataifa ya Kilimanjaro Marathon	March, 2017	Mchezaji wa Zanzibar alipata nafasi ya kwanza na amechaguliwa kujiunga na timu ya Taifa ya Tanzania amabayo itashiriki Mashindano ya Riadha ya Afrika.
		Mashindano ya mbio za Nyika	Moshi, 2017	Wachezaji wa Zanzibar walichaguliwa kujiunga na timu ya Taifa ya Tanzania ambao walishiriki mashindano ya Kili Marathon.
		Mashindano ya mbio za Nyika	Zanzibar, 2017	Jumla Wachezaji 12 kati ya hao sita wanaume na sita wanawake walichaguliwa kuunda timu ya Taifa ya Zanzibar ambao walishiriki mashindano ya Mbio za nyika huko Moshi.
8.	Zanzibar Weight lifting Association	Mashindano ya Afro-Asia Weightlifting Championship	Jordan, 2016	Zanzibar wamepata nafasi ya tisa kwa upande wa wanaume
9.	Chama cha Mpira wa Mikono	Mashindano ya Kombe la Challenge	Uganda, 2016	Timu za Zanzibar hazikufanya vizuri
10.	Chama cha Michezo ya Viziwi Zanzibar	Mashindano ya mpira wa miguu ya michezo ya Viziwi	Kisumu Kenya, 2016	Timu ya Zanzibar ilipata nafasi ya pili.
11.	Chama cha Baskeli	Mashindano ya kuhamasisha mchezo wa Baskeli	Pemba, 2016	Vilabu mbali mbali kutoka Unguja na Pemba vilishiriki

12.	Chama cha Mazoezi ya viungo Zanzibar	Maadhimisho ya kitaifa ya Tamasha la siku ya mazoezi ya viungo Zanzibar	Zanzibar, 2017	Vilabu mbali mbali kutoka Unguja na Pemba na Dar es salaam vilishiriki